

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. ÉVFOLYAM. 15. SZÁM.

Ara: 50 fillér

1963. OKTÓBER 7.

Barátságsszerződés

Kapcsolatunk a csehszlovák közgazdász-képzéssel

Az elmúlt héten egyetemünkön tartózkodott a prágai Közgazdasági Főiskola egyik rektorhelyettese, Tuček elvtárs, és egyik dékánja, Pachman elvtárs. Tartózkodásuk célja az volt, hogy a két rokonintézmény között a nyár folyamán megkötött barátságsszerződés alapján megállapítsák az 1964. évre szóló együttműködés konkrét területeit. A tárgyalásokat egyetemünk részéről dr. Szabó Kálmán elvtárs, tudományos rektorhelyettes vezette. Arra a kérdésünkre, hogy melyek a létrejött barátságsszerződés céljai, a következő választ kaptuk:

— A cél az, hogy a két intézmény egymás között rendszeres és hatékony együttműködést létesítsen, elsősorban a közgazdasági kutatómunkában, de ezenkívül az oktatásban és a szakmai képzésben is. Nagy előny, hogy a két szocialista állam évi kulturális egyezményeiben a két testvér-intézmény kölcsönös oktatói cseréjére rendszeresen négynégy hetet biztosítanak.

— És a jövő évre szóló együttműködési megállapodás milyen konkrét feladatot tartalmaz?

— Tanácskozásaink során kölcsönösen átnéztük a tudományos tervek — válaszol Szabó elvtárs — és megállapítottuk azok közös érintkezési pontjait. Kijelöltük, milyen tanszékek, illetve kutatócsoportok közt tartjuk elsősorban kívánatosnak a közvetlen kapcsolat kialakítását, vagy további erősítését. Vegyük pl. egyetemünk politikai gazdaságtan tanszékének szocializmus csoportját, amely a szocialista bővített újatermelés útjében témakört kutatja, s ugyanakkor a prágai Közgazdasági Főiskola egyik kutatócsoportját, amely a nemzeti jövedelem felhasználásának optimális összefüggéseivel foglalkozik. A két csoport kölcsönös kapcsolatának előnyei nyilvánvalóak. Vagy hasonlóan pl. a belkereskedelmi tanszék tudományos feladata: a piacutalás módszertani vizsgálata és a szolgáltatások szerepe a szocialista gazdaság-

ban, viszont a prágai főiskolán külön csoportot szerveztek, amely a lakossági szükségletek és az árukiadás problémája a belkereskedelemben és szabad idő kihasználása témáját kutatja. És így folytathatnánk a felsorolást.

A megállapodás értelmében 1964 januárjától kezdve az oktatóink által írt szakkönyveket, új tankönyveket rendszeresen megküldjük egymásnak. Kölcsönösen elősegítjük, hogy oktatóink által írt tanulmányok a másik intézmény kiadványaiban közlésre kerüljenek, és azt, hogy összefüggő témakörök kutatói tanulmányai közös gyűjteményes kiadás formájában lássanak napvilágot. A barátságsszerződés keretei között törekedni fogunk hallgatóink között tanulmányi, kulturális és sportkapcsolatok kialakítására.

— Sajnos, a külföldi üzemi gyakorlatoknak mindkét részről van egy súlyos nehézsége, — teszi hozzá Tuček elvtárs. — A hallgatók nagy része nem sajátít el kellő színvonalon legalább egy világnyelvet. Reméljük, a külföldi szakmai gyakorlatok kedvező hírére talán megélnék az érdeklődés a nyelvek iránt.

Szeretnénk testvérintézményünk felépítéséről, hallgatóiról, előadásairól, szociális viszonyairól néhány szót hallani. Pachman dékán elvtárs többek közt a következőket mondta el:

— A heti óraszám maximumánál 25 óra. Napszakonkénti megoszlásban túlnyomórészt délelőtti, illetve kora délutáni órákban vannak az előadások

és szemináriumok. Eredetileg 35 volt az órák száma, a közelmúltban azonban az első évfolyamokon 25-re, a felsőévfolyamokon 20-ra csökkentettük azt. Azért tartottuk ezt szükségesnek és hasznosnak, mert célunk az önálló tanulásra, anyagfeldolgozásra való nevelés. Alacsonyabb kötelező óraszám mellett ez könnyebben megvalósítható.

Ami az anyagi támogatást illeti, a maximális ösztöndíj összege 400 korona. Ennek megállapítását eddig elsősorban a szülők keresetétől, tehát a hallgatók szociális körülményeitől tettük függővé. De a soron levő oktatási reform tervétől már szerepel a tanulmányi eredménytől függő progresszív ösztöndíj-rendszer.

Utolsó kérdésünket Tuček elvtársnak tettük fel: Hogy tetszett egyetemünk?

— Maga az épület nagyon művészi, nagyon szép. Különösen a könyvtár, az olvasóterem és az előadóterem tetszettek. Itt-tartózkodásunk idején találkoztunk a diákság néhány képviselőjével. Megállapítottuk, hogy az egyetem oktatói és hallgatói egyaránt megfelelő feltételek között dolgozhatnak, tanulhatnak. Bízunk abban, hogy útnak járunk, s mindkét félre nézve előnyös és hasznos lesz a megállapodás.

Mi hallgatók is reméljük, hogy a barátságsszerződés eredményeképpen megismerhetjük csehszlovák kollégáinkat, és az évek folyamán sok hasznos tapasztalattal gyarapítjuk majd tudásunkat.

Brüll Mária

Tuček és Pachman professzor dr. Szabó Kálmán tudományos rektorhelyettes társaságában

Tennivaló bőven van

— Az elmúlt évben végrehajtott decentralizáció sok, előre nem látott problémát okozott a KISZ-munkában. Ezeknek a megoldását szolgálják a megalakult kari vezetőségek — mondta Fábrián Tibor elvtárs, a KISZ VB új szervezőtitkára. — Az új vezetőségek élére az eddigi kari felelősök kerültek, akik rögtön a megalakulás után egy sor megoldásra váró feladattal találta szembe magukat.

Büdy Géza, a kereskedelmi kar szervezőtitkára a következőket mondotta tennivalóikról: — A legtöbb munka az elsősöknél van, ami természetesen is. Megfelelő vezetőségeket, instruktorkat kell kiválasztani, hiszen az ő tevékenységüktől függ a munka sikeres beindítása. A kari vezetősé-

geknek ezenkívül főleg operatív feladataik vannak. Ide tartoznak a régi ISZM mozgalom lezárásával és az új beindításával kapcsolatos szervezési teendők, a vb és az alapszervezet közötti szoros kapcsolat fenntartása. A szervezeti fegyver megiszlárdításával a tanulmányi munkát is elő akarjuk segíteni. Október 10-ig történi meg a tagkönyvel-lenörzés. Akinek 6-7 hónapi bélyegmaradása van, annak automatikusan kell kérnie újrafelvételét a KISZ-be. A határidők betartásának fontos szerepe van, mivel sok embert csak így lehet feladatokról elvezetésére mozgósítani. Reméljük, hogy ezen a téren is eredményes lesz munkánk. — fejezte be rövid tájékoztatását Büdy Géza.

B. F.

a kapu előtt

A marxista oktatás korszerűsítéséről

Sokat hallunk arról, hogy korszerűsítik a marxizmus oktatását, a szakterületeknek megfelelően dolgozzák át a tananyagot, új egyetemi tanterveket vezetnek be az egyes egyetemeken (például etika).

Ezekről a kérdésekről kér-tünk bővebb felvilágosítást Kiss Arthur elvtársól, a filozófia tanszék vezetőjétől. Az etika oktatására vonatkozóan — mely többek között a közönség és az egyén viszonyával, a mai társadalom alapvető erkölcsi kérdéseivel, a kommunista szakember magatartásával, normáival foglalkozik — elmondta, hogy a tanév második felében indul meg. A második és harmadéves tanárszakos hallgatók számára kötelező tárgy lesz. Az elő-készületek az országos etikai program alapján folynak. A marxista filozófia szakterületek megfelelő átdolgozását érintve elmondta, hogy az egyes egyetemek jellegének megfelelő jegyzeteket készítenek. Dialektikus materia-lizmusból három típusú könyv készül, műszaki, orvostudományi, illetve a hu-mán jellegű egyetemek szá-mára. A történelmi materia-lizmus jegyzet egységes. Tan-székünk mindkettő készítésé-ben részt vett, az utóbbinak java része a mi munkánk. A jegyzetkészítésnél viták is fel-merültek. Volt olyan elkép-zelés, hogy egységes gazda-filozófiát tanítsunk, de ez bizonyos korlátokat jelente-ne. A megoldás az, hogy egy-séges és általános világnézeti alapokat és megfelelő gyakorlati ismereteket nyújtsunk és hogy az ismereteket a gyakorlatban alkalmazni tudják.

Hogyan valósulnak meg ezek az elvek az oktatásban? — A különböző szakos hallgatóknak általában ugyan-az az előadó tartja az előadá-

sokat, de az anyag szemlélte-téséhez alkalmazott példák jellege szakonként külön-böző és az anyag más-más ré-szeit hangsúlyozzuk az egyes szakokon. A külkereseknél na-gyobb súlyt kap a mai bur-zsoá filozófia ismerete és bí-rálata, mert az ezzel kapeso-latos problémák gyakorlatuk-ban előfordulhatnak. Az ál-talános szakosoknak pl. igen széles és rendkívül szilárd általános alapokat adunk, hogy minden, esetleg később elő-forduló problémában otthonosan mozogjanak. Lehetőleg a szaknak megfelelő szakkép-zettséggel rendelkező embe-reket jelölünk ki a szeminá-riumok vezetésére. Például a matematikai-logikai ismeretek-vel rendelkező Balázs elvtárs a terv-matematika szakosok-kal foglalkozik.

A hallgatók látókörének szélesítése érdekében tovább folytatódik a fakultatív okta-tás új, kevésbé ismert filo-zófiai áramlatokról. Elég sok problémát okoz, hogy ezeket a kötelező foglalkozások ke-retében időhiány miatt nem tudják megtartani, és csak közbevetett megjegyzésekre utalásokra vagy szűkszavú magyarázatokra szorítkoznak. A másik pelig az, hogy ezel-az új filozófiai irányzatok egyelőre főleg idegen nyelven jelentek meg nyomtatásban, és ez is megnehezíti ismerete-süket. Amennyiben a fakul-tatív órákra igény mutatko-zik, a tanszék szívesen szer-vez munkacsoportot. Szóba kerül, hogy a nemzetközi sza-kosoknak heti két órában ok-tatnánk a legújabb filozó-fiai irányzatokat. Többen foglalkoznak ennek előkészíté-sével és a különböző filozó-fiai nézetek (egzisztencializ-mus, neotomizmus) tanul-mányozásával.

Mádi Csaba

Spanyol nyelvi kör

Októberben megindul egye-temünkön a spanyol nyelvi kör. Tagjai első-, második- és negyedéves hallgatók, akik kötelező, illetve fakultatív nyelvként tanulják a spany-lyt. A kör kéthetenként vagy hetenként egyszeri fog-alkozást biztosít. Célja nem-csak a nyelv elsajátítása, a beszéd-készség és a szókincs növelése, hanem egyszer-smind a spanyol nyelvterü-letek kultúrájának megisme-rése. A csoport közös látó-gatást tesz majd a Szépművé-

zeti Múzeumba, hogy meg-ismerje a spanyol festők ké-peit. Eredetiben fogják olvas-ni Lorca, José Martín, Lope de Vega, Pablo Neruda és a többi nagy költő és író mű-veit, filmeket fognak megte-kinteni, amelyeket a rákövet-kező vitadélutánon megtár-gyalnak. A spanyol nyelvi kör munkája TDK jellegű, hasznos és eredményes lesz mindazok számára, akik való-ban el akarják sajátítani ezt a nyelvet.

Hogyan tovább?

As ISZM-mozgalom legyen a fejlődés alapja

Az utóbbi időben sok bírálat hangzott el az ISZM-mozgalommal kapcsolatban. Tegyük mindjárt hozzá, a bírálatok nagyrészt jogosak voltak. A szépen induló kezdeményezés ellaposodott, elszakadt a gyakorlattól. A vállalások, melyek szigorúan négy területre korlátozódtak, sematikussá lettek, vállálójuk nem tartotta kötelességének még primitív ígéreteinek betartását sem. Ennek okai tisztázódtak: Például a vállalások ellátlása és a nem létező ellen-őrzési rendszer, amely ezeknél a vállalatoknál a végrehajtást sem volt képes figyelemmel kísélni.

Ezeket a hibákat óhajtja kiküszöbölni a mozgalom jelenlegi formája, amelyet most megvitat a KISZ VB. Mi ennek a lényege? Elsősorban felbontja a zárt négyes rendszert, és tág teret ad a vállalónak, hogy saját erejéhez, képességeihez és kedvéhez mérten tegye meg vállálását. Részt vehet a mozgalomban 1-2 területen egy-nileg, a többiben pedig együtt a csoporttal. Tehát a kultúr-terület vagy sport nem mint kategória fog szerepelni, hanem mint a csoport együttes megmozdulásainak egy formája. Ez hozzájárul a csoporton belüli jobb együttműkö-déshez is.

Hogyan képzelhető el ez a gyakorlatban? Ennek alapja egy jól átgondolt, reális csoport-munkaterv. Ez tartalmazza, hogy hányszor akar a csoport színházba, vagy kirán-dulni menni közösen. Hány és milyen előadást fog meghall-gatni (pl. Ifjúsági Fóruma). Ez a munkaterv maga az ISZM felajánlása, teljesítése a moz-galom követelményeinek teljesítése. Tévedés ne essék, nem gondolunk minden munkatervi pontnál 100 százalékos megje-lenésre (pl. színházba), de el kell érni, hogy mindenki leg-alább egyszer a különböző dol-

gok közül mindenben részt vegyen.

Ennek ellenőrzési formája a munkaterv alapján vezetett napló. Ebbe a naplóba a KISZ-csoportvezető — aki egyben a csoport ISZM-felelőse is — bejegyezi az eseményt, például: Színházlátogatás. Résztve-vők... stb.

A végső értékelésben aztán az egyéni és csoportos vállálások teljesítése játszik szerepet. Néhány szót az egyéni vállálásokról:

Ezeknek most kihangsúlyozott jelentőségük lesz. Legye-nek gyakorlatias, végrehajtha-tó és olyan vállálások, ame-lyek valóban elősegítik az egyén fejlődését. Röviden: ér-telmet adnak az ISZM-mozga-lomnak.

Tehát mindenki gondolja meg, melyik az a terület, ahol tovább szeretne lépni, mi az, amit szívesen csinál, amiből szívesen vállal többletet, és így tegye meg felajánlását. Például, aki a tudományos munka után érdeklődik, vál-laljon TDK-t, aki a politikai munkát szereti, vállalhat poli-tikai körvezetést vagy egy üzemben szemináriumi sorozat megtartását, stb.

De bármit vállaljunk, csak ne azt, amit „úgyis csinálunk”. A mozgalom eredeti célja: ke-retet, szervezett formát adni az egyéni törekvésnek. S mint mozgalom természetesen több segítséget is tud adni a benne résztvevőknek.

A KISZ VB ezt részletesen megtárgyalja és nemcsak a csoportok elé kerül, a gyakorlatban vizsgálják az új kezde-ményezést. Rajtunk múlik, hogy milyen eredménnyel. Ezért kérjük, hogy észrevéte-leit, bírálatait, javaslatait tegye meg menetközben minden-ki, hogy ez a forma többé ne szakadjon el a gyakorlattól. S hogy valóban továbblépés le-gyen az ISZ-mozgalom re-formja.

Kéthly Katalin

Baráti találkozó táncoló közgazdászoknak

15 éves az egyetem népi zenekara és táncgyűjtése

BESZÉLGETÉS MÓZES LÁSZLÓVAL A JUBILEUMI TERVEKRŐL

Az első oldalon Igor Moj-szejev baráti sorai és autogramja, a dátum 1953. Aztán pörgőszoknyás lányok fényképei, újságvágások, közönlévelek, reszkető betűs egyszerű sorok, alattuk a helységnevek.

Vázák és oklevelek

Az egyetem 15 éves tánc-csoportjának piros bőrkötésű emlékkönyvét lapozgatjuk Mózés Lászlóval, a kultúrósztályon. A vitrinben emléktárgyak sokasága, herendi vázák, Meissen-porcelán táncos-pár, tiroli tányérok, aranyérmek, serlegek, a falakon oklevelek...

— Ez csak egy része az együttes szerzeményeinek. Nagyon sok emléktárgya, díja van a régi tagoknak. Szeretnénk összegyűjteni a 15 év minden darabját, aztán a december 14-re tervezett jubileumi ünnepségre kiállítást rendezni belőlük.

— A kiállítást a második emeleti keresztfolyosón tartjuk. A táncosok már készítik a fotókat, festik a tablókat...

— Hogyan szervezik meg a jubileumi ünnepséget?

— Egésznapos baráti találkozó tervezünk, melyre meghívunk az együttes minden tagját, aki a 15 év alatt részt vett a munkában. Az ünnepséget az aulában tartjuk. Rektori fogadás vezet be. A táncosort az elmúlt 15 év legsikeresebb számaiból „non-stop” műsort ad, aztán a zenekar önálló hangversenye következik, végül pedig ünnepi bemutatót tartunk, melyre most tanulunk új számokat...

A „leg”-ek.

— Hány tagú az együttes?

— A tánckarban 42-en vannak, a zenekarban 17-en.

— Mi volt az elmúlt év legnagyobb elismerése?

— A Soproni Kulturális Seregszemle aranyérme.

— Melyik a legsikeresebb számuk?

— „Éjféli után” című táncjátékunk, és a „Sobri”, hivatalosan Pánlikázónak hívják

— mi neveztek így el. Ezekkel arattuk a legnagyobb sikert Ausztriában is. A zenekart a Madocsaai táncokért tapsolták meg.

A primás csizmája

— A nyáron jártak Ausztriában, mi volt az út legizgalmasabb élménye?

— Maga az utazás is élmény. Sok-sok izgalom. Most járt ez a gárda először külföldön. Azt szerettük volna, ha minden nagyon jól sikerül. A kellekes a csomagot, (copfok, gyöngvők, pánlikák, üvegek, csizmák, bajszok) —, mindent tízszer átszámolt — semmi

se hiányozzék. Az első fel-lépéskor derült ki, a primásnak nincs csizmája...

— Körülbelül hányszor lépett fel 15 év alatt az együttes?

— Nagyon sokszor. Nehéz számon mondani. Több százszor. Megkaptuk a Szocialista Kultúraért Emlékérmét is. Evidőben indultunk az Állami Népi Együttessel, a KISZ Központi Együttessel, a Vassal. A „kollégákat” szintén meghívjuk. A baráti találkozó reméljük, emlékezetes esemény lesz a táncosportnak, és az idei jubileumi évnek.

Dolecskó

A Közgazdasági Társaság hírei

„A népgazdaság tervezésének és irányításának új gazdasági rendszere az NDK-ban és a pénzügyek” címmel tart előadást dr. Friedrich Rzesnitsek, a pénzügyi szakosztály rendezésében.

Dr. Jándy Géza tartja az ipari szakosztály keretében az „Optimumszámítások az ipar-telepítések körében” című előadást.

A nemzetközi szakosztály rendezésében kerül sor „A KGST országok termelésének és külkereskedelmének strukturájával kapcsolatos néhány probléma” előadására, melyet Kovásznai Gy. és Kozma F. tartanak.

Andorka Rudolf „A matematikai modellek a szocialista közgazdasági irodalomban és alkalmazásuk a gazdasági tervezésben” címmel tart előadást a statisztikai szakosztály rendezésében.

„A jövedelmezőség és a termelés strukturája a termelőszövetkezetekben” címmel a

mezőgazdasági—politikai gazdaságtani szakosztály keretében kerül sor Csendes Béla és Vági Ferenc előadására.

Egyelőre az előadások időpontja még nem áll rendelkezésünkre, azokat a későbbiekben fogjuk közölni.

ÉVADNYITÁS

az Egyetemi Színpadon

Az Egyetemi Színpad nemcsak színház, hanem egy egyetem kultúrelvéinek irányadója, és mint ilyen, feladata a hallgatók kulturális tájékoztatása, szórakoztatása is. Ennek megfelelően, nagyon sokoldalú a színpad műsora. Az

beszélők; Francia, amerikai-angol líra; Lengyel, cseh irodalom — mutatja be.

Alkalmi műsorok például új magyar filmek vítaestje, művészettörténeti előadások, hangversenyeket mikrobárázdas hangszerlemezről, stb.

K. J.

Universitas

színpadon együttes a múlt évadban bemutatott színdarabjaival kezd. Vallejo: „Az égető sötétség”; Deák Tamás: „Fiktus és Laodiké”.

Emellett itthon is bemutatja a „Twistletlen nebulók” című táncos-zenés irodalmi kabarét, nyári balatoni műsorrát.

Uj bemutatójuk Racine: „A pereskedők” című kétrészes vígjátéka lesz.

A Horizontról

a színpad hangos folyóiratáról már most meg tudjuk mondani, milyen témákkal foglalkozik. Októberben a „Gépművészetek” a rádió és televízió művészeti érdekességeiről szól.

A későbbiek „Az egzisztencializmus és kritikája”; a „Film-horizont” és a „Mai Lengyel Kultúra”.

A vegyes műsorok meghívottai szokás szerint színészek, írók és más neves emberek. A Horizont előadások érdekessége, fő vonzereje, hogy a felvetett, elmondott témák illusztrálására egy előadáson belül látnak filmet, egyfelvonalos, diaprojektív, hallunk szavazatot, zenét, stb.

A versmondás művészete

című irodalmi sorozat megismétli Egressy István, Bereks Katalin, Jancsó Andrienne és mások tavalyi nagyszerű műsorát. A világirodalmat — Lorca-est; Mai szovjet el-

Felhívás

lapunk régi olvasóihoz!

A Közgazdász eddig megjelent lapszámai szeretnénk kötetbe összeállítani, ezért kérjük azokat, akik megőrizték a nekünk hiányzó példányokat, hogy amennyiben fel tudják nekünk ajánlani, juttassák el szerkesztőségünkbe.

Az alábbi lapszámokra lenne szükségünk:

I. évf. 1. szám. (1959 március 10.)

II. évf. 16., 17., 18. és 19. szám. (1960. szeptember-október.)

Mindez azon alapszik, hogy...

Az utóvizsgák ideje vége: Felkerestük az utóvizsgákat leginkább „osztogató” három tanszék: hogyan vélekednek oktatóink a sok utó-és halasztott vizsgák okáról?

A matematika tanszéken

dr. Halmi Erzsébet mondott pár szót erről a kérdéstről. Első és legfőbb okként a folyamatos tanulás hiányát említette. Az előadások anyaga egymásra épül — mondotta —, ha nem tanulnak folyamatosan, nem értik az összefüggéseket. Amikor aztán elkerül a vizsgaidőszak, 4-5 nap alatt akarják átvenni a vizsga anyagát. Ez persze képtelenség, a matematika nem olyan tantárgy, amelyet néhány nap alatt meg lehet tanulni. Ugyanakkor, ha az év folyamán rendszeresen készültek a gyakorlatokra, ez a pár nap elég. A másik ok az — folytatta Halmi elvtársnő —, hogy korábban két félév anyagából kellett szigorlatot tenni, most négy félév anyagából. Kétségtelen, hogy nagy a szigorlati anyag. Egyébként nem több az utóvizsgák száma, mint az előző években, a szigorló jegyeknek átlaga 3,00. A tanszék nevében ismételtlen csak azt tudom ajánlani — fejezte be

dr. Halmi Erzsébet —, hogy tanulással ez nem sikerül. S ez nemcsak a vizsgák, hanem a zárthelyik előtt is így van. Pedig a zárthelyik eredményei rendkívül fontosak. Szép számmal vannak, akiknek jó jegyük van statisztikából. Ez azt bizonyítja, hogy meg lehet a statisztikát is tanulni.

A statisztika

tanszéken Köves Pál elvtársat kerestük fel. Valóban, még néhány tanszékkel együtt az utóvizsgák száma nálunk is meghaladja az átlagos szintet — kezdte. — Azonban még ez is csökkenő tendenciát mutat az előző évekhez képest. Hogy mégis mi az utó-és halasztott vizsgák nagy számának oka? Talán az, hogy a statisztika a nehezebb tárgyak közé tartozik, és csak úgy, mint a matematikához, ehhez is bizonyos érzék szükséges. Ez az emberekben különböző fokú, de azt semmiképpen sem jelenti, hogy akiben kevesebb hajlam van a mennyiségi tudomány iránt, nem tudja megtanulni. A fő ok: nem tanulják folyamatosan a tárgyat. Pedig a statisztikát csak így érti meg igazán az ember. A másik terjedelmes hiba a gyakorlás, vagyis az állandó példamegoldás körül van. Nem elég csak érteni, alkalmazni kell tudni a gyakorlatban is. A hallgatók zöme mindezt a vizsgaidőszakra hagyja, és akkor természetesen roham-

tanulással ez nem sikerül. S ez nemcsak a vizsgák, hanem a zárthelyik előtt is így van. Pedig a zárthelyik eredményei rendkívül fontosak. Szép számmal vannak, akiknek jó jegyük van statisztikából. Ez azt bizonyítja, hogy meg lehet a statisztikát is tanulni.

Dr. Hoós János, a

népgazdaság tervezése

tanszékéről a következőkben látja az okot. A tanulók többsége nem tisztázta, vagy egyáltalán nem ismeri az alapfogalmakat, amelyek nélkül persze nem értik az anyagot. Elcsépett szólamnak hangzik, de a tapasztalat azt igazolja, hogy a baj forrása — folyamatos tanulás hiánya. Amikor aztán a vizsgaidőszak elérkezik, 4-6 nap alatt a rengeteg összefüggést, tárgyi ismereteket tartalmazó anyagot nem tudják alaposan átvenni. A rendszeres készülést tudom ajánlani a jobb eredmények elérése érdekében — fejezte be dr. Hoós János.

A három legnehezebbnek tartott tantárgyról tehát refszerűen ismétlődő válaszokat hallottunk. Mindenkinél érdemes elgondolkodnia rajta. Nagy Zsuzsanna

Az Egyetemi Színpad műsornaptára

Október 10-én este 7 órakor: Deák Tamás: Fictus és Laodiké. Szabálytalan tragédia 2 felvonásban.

Október 12-én este 7 órakor: „Twistletlen Nebulók”.

Október 13-án este 7 órakor: Vallejo: Egető Sötétség. Dráma 3 felvonásban.

Október 14-én este 7 órakor: Jose Arzamendia gitár-és dalestje.

Október 15-én este 7 órakor: Uj Írás est.

Október 18-án este 4 és 6 órakor: „Nappali Sötétség”.

Fábrí Zoltán új filmjének bemutatója.

A második előadás után vita a filmről.

Október 20-án este 7 órakor: Bereks Katalin előadójestje.

Október 21-én, hétfőn este fél 5 és fél 8 órakor: Horizont.

Október 22-én este 7 órakor: A szürrealista képzőművészet és az antifaszizmus.

Megjegyzések egy filmkritikáról

AMI KIMARADT ÉS AMIRŐL BESZÉLNI KELL

Vitakozni szeretnék a Közgazdász legutóbbi számában megjelent filmkritikával. Nem azért, mert nem fogadom el tényeket, — jó film a Hetedik esküd — sőt! Csak a kritizálás módját furcsálom.

1. Ha már ismerteti a szerző a cselekményt, nem lett volna szabad kihagyni lényeges mozzanatokat, (pl. Gregoire Duval megölte Santralt). A városka fogott pisztolyt a gyanúsított-ra, és Duval stúttó el.

A film azt kérdezi, ki volt a gyilkos? És egyértelműen válaszol. Az életforma, a kisvárosi álomorál. Mindenkit magához húz. Aki ellenkezik, megöli, vagy eltüntet. Santralt

megölte, mert a maga erkölcsében tisztább volt, mint a „város”, Duvalt pedig elítélte, mert lázadó volt.

2. Azt írja: „Duval nem tudta tovább félretolni a tilalom-fákat, meg akarta érinteni, megcsókolni azt, akitől valami mindig elválasztotta” — Inkább most „tolta félre a tilalom-fákat”. Nem? Hiszen most cselekedett először, eddig gátoila a családja, a társadalmi morál. Most nyitlak ki a sorompók.

3. Az írásból megismerjük a film cselekményét nagyjából, aztán az utolsó hasábon meg-alapozatlanul zúdul ránk egy

sehonnan le nem vont következtetés: Duval csaknem végig „tragikomikus” figura. — Miért? Mikor? Melyik cselekedet mulatságos, vagy szánalmas?

Tudni kell, hogy Duval hős. Nem tragikomikus, ak egyszerűen tragikus. Ember, aki elveszti önmagát, aki nem él.

4. A Hetedik esküd nemcsak audiális, hanem vizuális is. — Sőt, elsősorban az. Eppen ezért kellett volna beszélni a fényképezésről és a rendezésről.

Dolecskó

A FIATAL DUVAL

Duval a gyilkosság után menekül. Ez természetes, hiszen akaratán kívül, szándéka ellenére halt meg a lánya. Tudja, hogy saját társasága szemben áll a Pávián-bár törzsvendégeivel, illetve azokkal, akiket a bár jelképez, összefog. Meg is fogalmazza: „Csak a rendes emberek ítéletét hajtottam végre... Itélet nélkül” — és itt a második mondatnál döbben rá arra, hogy nem a saját ítéletét hajtotta végre, hogy ő, az igazi, a meg nem alkuvó Duval is a kivettekhez tartozik.

A gyilkosság utáni nap még azt mondja: egy családot, egy élet munkáját nem tehet tönkire egy örült pillanat. Később a tárgyalástól kezdve mind határozottabban keresi, látja, mutatja az igazságot. Felteszi az orvosnak azt a kérdést is, amelyre Santral felmentése érdekében nem lenne szükség, s amelyből felesége meg tudja, ki a gyilkos.

Néhányan kifogásolták, hogy a film a Pávián törzsvendégeit, főleg Catherine-t és Santralt „pozitívan” ábrázolja. Ennek így kell lennie. Mindent, ami a filmben történik, Duval szemén keresztül látunk. S ő fiatalabb életet, a kalandot, a boldogabb életet, s ehhez az élethez szükséges tulajdonságokat látja a fiatalok-

ban. Ezt így kell látnia, hisz a fiatalok, különösen Santral küzdelme, hogy visszakapja tiszta nevét, társadalmi felmentését, erőt ad Duvalnak, hogy kitörjön a meglapulás, a megalkuvás oly kényelmes, s társaságában természetes szabályai közül.

A film belülről bírálja a bemutatott társadalmat, s ebben a körben a fiatalok és a fiatal Duval rendelkeznek azokkal a tulajdonságokkal, amelyek alapján ezt a kispolgári világot bírálni lehet. A „pozitív” látás ellenére a film megmutatja a „zenés preszszók etikáját” valló emberek életképtelenségét is (az állatorvos), de sokkal súlyosabban Santral halálával.

A városka közvéleménye nem menti fel Santralt. A kávéházban megkérdik Duvalt, ki a gyilkos. Megígéri, másnap megmondja. Elmegy a felügyelőhöz és bevallja tettét. Már felismerte, hogy az előtte lemezletlenedett kispolgári életet nem élheti tovább. A felügyelő nem fogadja el vallomását. Duval elmulasztotta az alkalmat, amikor elég lett volna a vallomás. Most már meg kell küzdenie az igazságért. Ehhez a harchoz keresi barátát Santral személyében. De ő sem hisz neki. Nem hiszi el, mert Duval volt az

egyetlen, aki az igazságot látszott keresni a tárgyaláson, az egész városban. Nem hiszi el, mert tudja, hogy Catharinet néhány száz frankért megkaphatta volna. Nem hiszi el, mert ismeri a kispolgári miliót, nem lát a felszín mögége. Azt mondja: „A doktorról elhinném.” Tehetetlenségében elárulja Duvalnak, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozik, s pisztolyt nyom saját mellének. Duval el akarja venni a pisztolyt. Nem érti meg, hogy Santrálnak ez jötték, az egyetlen, a biztos menekülés, a kibírhatatlan társadalom elől. Santral magabiztosan, lenézően nevet a keserves erőlködő Duvalon, Erejéről, veredési készségéről már meggyőződünk, s bal lába könnyed-fenyvetőn gáncsra lendül. A pisztoly az ő kezében, véletlenül sült el. Santral gyengesége, halála elől Duval sorsát. Értelmeletlen, üressé teszi a megtalált igazságot, s erejéből már csak egy keserves jankiáltásra telik. Santral megölését is magára vállalná, de felesége már előkészítette elmeogyintézetbe szállítását, ami a megalkuvást jelenti, azt a megalkuvást, amelyet Duval 18 évi házassága alatt megszokott, amivel bűnhődnie kell gyávaóságáért.

Kékési

JÓ VOLT!

Először a teremért kellett verekedni. Pedig hol lehetett volna megfelelő helyet találni a német nyelvi kör 86 résztvevőjének, ha nem a klubban?

Amikor megérkeztek a német fiatalok, mindenkinek számolták, jut-e az asztalhoz egy-két német anyanyelvű is. A 30 főből álló csoport azonban nem jött el teljes létszámmal. Érdeklődtünk, miért, és tapintatosan közölték, hogy több nárszutaspar van közöttük, és azok... hát szóval, érthető, hogy kettesben nézik Budapest szépségeit. Itt közölt karikatúránkkal ellentétben, a beszélgetésre mégis volt sok alkalom.

Amint ilyen vegyes találkozásokon gyakran megtörténik, itt is kiadta magát az egyik magyar fiú németnek. Mondani sem kell, hogy egy kis-lány „kedvéért”. A fiú jól beszélt németül és német pulóver volt rajta. Így nem kellett gyamút. Együtt voltak a lány-nyal egész délután, aki végül is randevút adott neki más-

napra és meghívta a „német fiút” a golyabátra. Hogy mi lett a vége a történetnek? Talán nem is lett vége...

A nyelvi kör klubdelületánján német játékokkal is megismerkedtek a magyar résztvevők. Tánc is volt, hangulat is... csak ne kellett volna olyan korán befejezni!

A jólsikerült indulás utáni tervekről Székely Andrást, a német nyelvi kör vezetőjét kérdeztük meg:

— Állandó kapcsolatot fogunk kialakítani a Budapesten tanuló német diákokkal, ezáltal rendszeresen tudjuk biztosítani a német anyanyelvűekkel való társalgás lehetőségét.

A kör legaktívabb szervezői jutalmat, a jó eredményt felmutató hallgatók pedig külön ajánlást kapnak és előnybe részesülnek az Expressz áprilisi felvételi vizsgáján, amikor egyetemünk hallgatói közül az utazási iroda kiválasztja a nyári idegenvezetőket.

— Mit keresnek ezek?
— Nem jutott nekik német vendég — és most még reménykednek.

... nélküli kalauz gólyáknak

... résztvevők feladata

... résztvevők feladata, ... enként hétfőn dél- ... késztségéből elhoz- ... juk előfizetői részé- ... lent Közgazdást és ... zöttük. Ezenként ... pedig — lehetőleg ... er elején — beszédek ... zetési díjat és befizetik ... késztségnek.

Utóvizsga

... telen vizsga esetén meg- ... rozott időn belül utóvizs- ... t kell tenni. Az utóvizsgá- ... z 10 forintos okmánybélye- ... et kell beszerezni, amelyre ... káni hivatalokban kiállítják ... utóvizsgajegyet.

Köszönés

... vetemünkön az a szokás, ... a hallgatók egymás kö- ... nemre és korra való te- ... t nélkül tegeződnek. Az ... ok és hallgatók viszont ... zódnak, kivéve, ha szob- ... b személyi ismeretségben ... lak.

Erdekvédelmi munka

... A szokásos juttatásokon kí- ... vül az egyetemi támogatás- ... nak különleges formája a

rendkívüli szociális segély. Ezt az ötszáz forintig terjedhető összeget azok a hallgatók kapják, akik anyagi helyzetük alapján rászorulnak.

Az eddigi eljárás szerint a rendkívüli szociális segélyt a dékáni hivatalok mellett működő szociális bizottságok ítélik oda. Ez októbertől módosul. A KISZ-es és KISZ-en kívüli hallgatók, kérelmét egyaránt alapszervezeti taggyűléseken fogják megbeszélni. A kérelmet konkrét állásfoglalással küldik a dékáni hivatalba. A szociális bizottságok megmaradnak, döntésük lényegében a segély összegére korlátozódik.

Az, hogy a rendkívüli szociális segélyek valóban az arra rászorulókat segítik, ezentúl az alapszervezetek felelősségén múlik. A vezetőségi tagok hassanak oda, hogy a csoportok azt is megnézzék: kik azok, akik pénzügyi gondokkal küzdenek, de — valamely oknál fogva — nem mernek szociális segélyt kérni.

A segélyek odaítélésénél egyéb tényezők mellett figyelembe veszik, hogy a hallgató családjának egy főre eső jövedelme milyen összeget tesz ki, különös tekintettel a 800 forinton aluli kategóriára.

A kollégiumi db-k is javasolhatnak hallgatókat rendkívüli szociális segélyre. A db-ajánlás egyenértékű a KISZ-

alapszervezeti ajánlással, így azokat az alapszervezetek nem tárgyalják.

A menza

A menzát külön bemutatni nem kell, hisz legtöbbször szeptember óta használják. Éttermünk önkiszolgáló étterem. Ez azzal jár, hogy étkezés után a tálcát magunknak kell a futószalagra tenni, vagy az ablakhoz vinni. Mivel erre külön személyzet nincs, az esetleg asztalon hagyott tálcákat a „vizes” felszolgálóknak kell eltávolítani. Emiatt pedig előfordul, hogy nincs tiszta pohár és víz a kancsóban. Margit néni, a menza vezetője felhívta figyelmünket, hogy a menzások is igénybe vehetik az a la carte étkezést, ha igényüket a menzajegy kiváltásakor bejelentik. A menzajegy értéke az a la carte-on 7,93 Ft, a különbözötet rá kell fizetni. Ugyanígy a reggeli jegyeknél is lehet a la carte enni. Az a la carte-jegyesek vasárnap természetesen a rendes menzát használhatják.

Most, hogy már csak az egyetem hallgatói és dolgozói használhatják az éttermet, a menzavezetőség kéri, hogy ne jöjjenek kabátban étkezni. Lent nincs hely a ruhák elhelyezésére, az egyetemi ruhatár, pedig ingyenes.

ENSZ regionális statisztikai szeminárium

Az ENSZ és a magyar kormány rendezésében az európai országok részére szeptember 9-től 21-ig kéthetes statisztikai ún. regionál szeminárium volt Budapesten. A szeminárium a Tudományos Akadémián ülésezett. A munkában részt vett 21 európai ország, valamint az Egészségügyi Világszervezet (WHO), Munkügyi Világszervezet (ILO), a Mezőgazdasági Világszervezet (FAO) képviselője. A szeminárium témája: a reprezentatív statisztikai megfigyelés alkalmazása a folyamatos statisztikában.

Az egyes országok képviselői elmondták tapasztalataikat és véleményüket a vitában felmerülő kérdésekkel összefüggésben. A témán belül 9 részlelkérdést vitattak meg a résztvevők. A részlelkérdések között szerepeltek olyan kérdések, mint a reprezentatív módszer általános elméleti és történeti problémái, a módszer alkalmazása a munkaügyi statisztikában, a mezőgazdaságban, kereskedelemben, a módszer alkalmazásának gazdaságossága és hatékonysága stb. Egy-egy ilyen részlelkérdést valamely ország képviselője tanulmány formájában kidolgozta és ez a

dolgozat képezte a szemináriumon a vita alapját. Magyarországáról a 9 téma közül kettőt dolgoztak ki, egyiket dr. Párnicski Gábor egyetemünk adjunktusa készítette (témája: A mintavételi torzítás feltárása, nagyságának becslése és csökkentésének módszerei), a másikat dr. Kenessey Zoltán, a KSH osztályvezetője.

A vita igen széleskörű és renklivül hasznos volt. Azon túl, hogy az egyes elméleti kérdésekkel kapcsolatosan a résztvevők kicserélték véleményüket, nagyon sok tapasztalatot is szereztünk az egyes országok képviselői más országok képviselőinek gyakorlati beszámolóiból. Kifejtették mind a szocialista, mind a kapitalista országok a hazájukban folyó gyakorlatot. Míg a kapitalista országok viszonylatában az adatszolgáltatás (a megfigyelés) biztosítása kötelező, vagy nem kötelező voltának kérdése volt az egyik fő probléma, addig a szocialista országok vonatkozásában a módszer szélesebbkörű alkalmazása, a módszer minél jobb elméleti alapokon való felépítése került leggyakrabban szóba.

A szeminárium befejezésével Mr. Davies az ENSZ eu-

rópai részlege statisztikai osztályának vezetője, és Péter György egyetemünk tanszékvezető tanára, a KSH elnöke (mint a szeminárium igazgatója) értékelték a munkát. Egyöntetű volt a megállapítás a munka hasznosságára vonatkozóan. Mr. Davies külön kiemelte a magyar delegáció jó szereplését, és elismerését fejezte ki a fiatal magyar statisztikusok magasfokú szakmai képzettségével kapcsolatban. E jelenség azért is örövendes számunkra, mert az említett fiatal statisztikusok között nem egy egyetemünk statisztikai tanszékének dolgozója. Részt vettek a vitában — korreferátumok megírásával és aktív hozzászólásokkal — dr. Drechsler László docens, dr. Köves Pál adjunktus, dr. Ay János tanársegéd és Szilágyi György tanársegéd. Péter György elvtárs kiemelte a szeminárium szakmai hasznosságát mellett anak politikai hasznosságát is. Alkalmat adott ez a megbeszélés az egyes országok statisztikusainak a tapasztalataik kicserélésére, egymás megismerésére és szorosabb, baráti kapcsolatok kialakítására.

Dr. Rác Albert

A főnök idegesen

törölgette zseb- ... kerdőjével kopaszra ... dönült fejbütykét. Titkár- ... je, aki szintén teljesen tisztában volt a helyzet súlyosságával, merő szimpátiából két percenként mélyet sóhajtott. Már egyikük sem remélt. A főnök megkínzott mozdulattal a telefon után nyúlt és a főmérnököt, főkönyvelőt, főeladót, fődiszpécseri kérésre. Lassan, egyenként somfordáltak be a szobába a vállalat gépezetének ezen főfő anyacsavarjai, magukon hordozván a fent már ismertetett mélabút.

„Eltársak! — emelte fel hangját a főnök —, mai 27-i megbeszélésünket megnyitom. Egyetlen napirendi pont van: — Hogyan szerezzünk egy most végzettséget ajánlottul közgazdást, aki hajlandó lenne elvállalni a nyakunkra gyűlt nyugati utazások és üzletkötések lebonyolítását, és így ezévi utazási keretünk kimerítését? Hangsúlyoznom kell elvtár-

ÜHÜMPÉX

sak, hogy pénz nem számít!!! Kimerülten hátradől, majd utolsó erejével javaslatot kért. Elsőnek a tisztességben megkopaszodott főkönyvelő emelkedett szólásra. „Eltársak, barátaim! Sürgősen cselekednünk kell. Ha teljesíteni akarjuk éves tervünket, azonnal találnunk kell egy embert, aki vállalja a párizsi utat, majd a kéthetes tárgyalást Londonban és a San Franciscó-i ünnepi játékokon való részvételt!”

„Jó, jó, de hogyan? — vágott közbe a fődiszpécser. Hiszen már mindent megpróbáltunk. A megengedett társadalmi ösztöndíj két-szeresét ajánlottuk fel. Senkit se érdekelt. Ismerkedési klubest rendeztünk a vállalat dolgozói és végzős külkeresek számára, eredménytelenül. Megitták az egész évi reprezentációs konyakot, de

egyik sem állt kötelnek. Jucika, az igazgató elvtárs titkár- ... je kéthetes időköz- ... kész munkával behá- ... lózott egy ifjú kül- ... kerest, aki azonban nem mutatkozott há- ... lásnak.”

„Elnézést tudatlanságomért, de nem értem, miért van szükségünk most végzett külkeresre?” A főeladó leki- ... csínylően mosolygott, majd oktató hangon válaszolt. „Tudja öregem, annak idején mi egy egész sor dologgal nem foglalkoztunk az egyetemen, ami a most végzeteknek viszont a kisujjában van. Nekünk a külkereskedelemmel kapcsolatos dolgokat oktatták, és elhanyagoltuk a legfontosabb tudományágakat. A magyar gazdaságtörténet, vagy a nyír- ... acsádi járás pontos felkérésének ismerete nélkül ma már egyet-

len külföldi vállalat sem ül le tárgyalni velünk. Aki pedig integrálni nem tud, az jobb, ha el sem indul. Mindannyian élénken emlékszünk még Kotormány elvtárs esetére, aki azért nem tudta megvenni a 200 tonna brazil kávé, mert annak idején nem tanult filozófiatörténetet. Vagy gondoljunk a másik esetre, amikor a magyar szalámi jó hírneve forgott kockán, egyik üzletkötőnk hiányos hazameléleti ismeretei miatt.

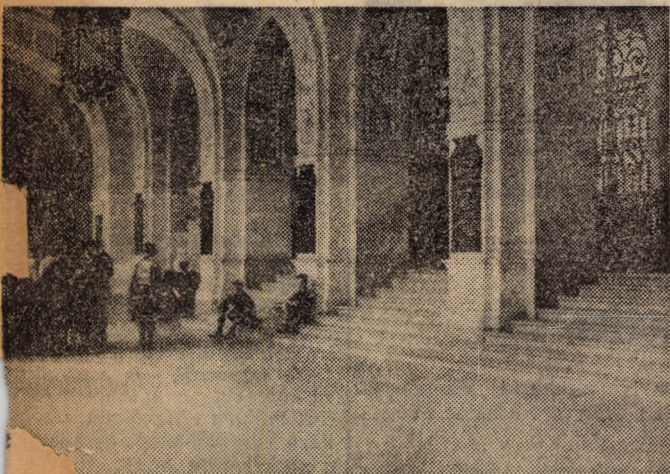
Most aztán ott tartunk, — foglalta össze a fődiszpécser, hogy a fontos ismeretek hiányában egyikünk sem mer külföldi utat vállalni. A most végzeteket viszont úgy szétkapkodták a vállalatok, hogy nekünk még egy évismétlő sem jutott.

Érti most már? — fordultak egyszerre a főpartás felé.

O azonban nem értette, mert okos ember volt, bár soha nem végzett közgazdasági egyetemet.

— p —

Láttam Párizst

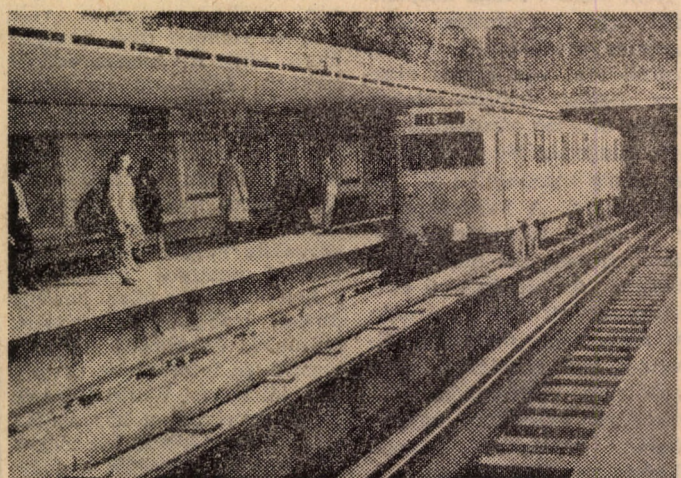
a látogatók lépteinek kopogása zavarja a Sorbonne csendjét

... ír végén jártam az „ál- ... irosában”. Akkor, ami- ... nyi külföldi rója ut- ... hogy nyugodtan ki- ... latná a megtelt táblát. ... i turistacsoport tagja érthető, hogy érdekelt ket minden, amit a életéről megtudhat-

... hogy közel a Sorbonnehoz leg- ... alábbis irodalmi igényű köte- ... tettek láthatók. Titkon azt re- ... méltam, hogy magyar szerző

... az egész üzletben. Hanem re- ... volveres, álarcos gengsztere- ... ket, gorillaféjű embert, hős cowbojokat, láthattam a cim- ... lapokon.

Rengeteg a bár a Monmartre-on. Minden bárban az amerikai automata játégeknek játszanak. Főleg a fiatalok. Egy új frankért én is játszottam. A játékautomata egy US feliratú, amerikai légvédelmi géppuska. Ha belenézünk az irányzékába, szovjet felségjelzésű repülőgépeket láthatunk. A bilentyű elhúzásakor pedig fotocellás megoldással el is lehet találni a gépeket. Az automata egy percig működik, s ha valaki ezalatt minden repülőgépet lelő, jutalmat kap a bár tulajdonosától. Mondhatom, gyönyörű játék! De lenne egy kérdésem: Miért kell unalomból vagy szórakozásból háborúsdi játszani francia fia-

A gumikerekű földalatti a Bastille-állomáson

... alkalommal a latin ne- ... központjában, a Pan- ... mellett betértem egy esboltba. Gondoltam,

... művével is találkozom. De- ... hogy. Se Maupassant, se Zo- ... la, se Hugo Viktor nem volt

... taloknak, amerikai géppuská- ... val, szovjet repülőgépek el- ... len?

Jártunk a világhírű Sorbonne egyetemen is. Szünet lé- ... vén nagy csend uralkodott az ódon falak között. Az udva- ... ron két gondterhelt arcú szor- ... bor: Hugo Viktor és Pas- ... teaur. Megkérdeztük veze- ... tőnket, hogy milyen a diákok összetétele. Válaszán igen elcsodálkoztunk. A francia hallgatók aránya tíz százalék körül van. Kénytelenek a betöltetlen helyekre külföldieket felvenni, mert azok igen nagy számban érdeklődnek a patinás egyetem iránt. Már tudjuk, hogy a két nagy ember szobra miért oly gondterhelt...

Kép és szöveg:

Rác Barna

Melyik vonalat kezeljem?

A vidéki diák ha bejáró, reggel felkapaszkodik a diákvonat tanulókosijába. Mire összeimádkozik pirosból egy hitvány betűt, vonatja már az iskola áhított térékán kocog. Falu és város között e tekintetben a különbség csak makulányi. Tudvalevő: az utazgatásból kijut a városiaknak is. A pesti diák kivált, ha „bejárós”, diákvillamoson utazik. Ezekről a diákvillamosokról hiányzik a tábla, senki sem írja rájuk, hogy diákoknak. De szálljon csak fel valaki tanulójegy nélkül, fél nyolckor egy villamosra. Mondjuk 63-asra a János Kórháznál. Az utasok úgy néznek rá, mint varjú a piros kukoricára.

Ezek a villamosok mások az utasok, és más az utazás. Ha felszállásnál akkora a nyomás, hogy a köpcösebbje megnyúlik egy arasznyit, itt az csak sebj. Ha valaki a tumultusban idegen lábba tapos, esse ágában sincs szörtlődni. Sőt. A láb gazdája sem méltatlankodik. Törleszt. De aztán irgalmatlanul.

Csak a műszakosok nyafognak néha, ha gyűrődik az újságpapírban dédelgetett rajzuk. A rajz, ami kincs, ami szemefény, s amit rengeteget kellett szerkeszteni, és vakarni, s ami lám most a beadási határidő milleneumi ünnepségeire elkészült. Más az ilyen villamoson még a vezető is. Ot korábbi, dömpverzetői állásából eltandcsolták, mert a száguldás és megállás között nem ismerte a közbeeső fokozatot. Most itt vezet. Úgy a sínre tapasztja nyílt pályán a robogó kocsit, mint a pinty. Az utasok ilyenkor, akik mondom csak diákok, kiszolgáltatva a tehetetlenségnek, húznak előre, mint a darvak. Röptében az ügyefogyottabbja, majd elsodorja páholyostól a kalauzt. Aki visszapottyan, nem jajgat. A diákok értik a viccet. Csak így telik meg a koci eleje, s ők ezt is felérik észsel.

A diákvillamoson kártya nem kerül elő,

nem esne kézre az ulti. A pesti diákok utazás közben tanulnak vagy beszélgetnek. Mesélgetnek egymásnak, de a nagy terhelésre épített kocsik azt is jól bírják.

... Akkora jelest adott, hogy kilógott az indexemből... — újságolja az egyik. — ... Odaszóltam, vagy a Napoleon brandyt hozza, vagy a panaszkönyvet... — motyogja a másik. Ki kétszer igazat szól, már nem is ér a neve.

Kanyarog a villamos, tekereg a szó. Diák a diákkal, diák a diáknak. Bár ez a diák dolog, nem éppen tisztázott. A kisiskolásoknak és a gimnazistáknak minden padbankuporgó diák. Az egyetemisták számára csak ők — és ha tágabban értelmezzük — a jóisten. A többiek szerintük csak tanulók.

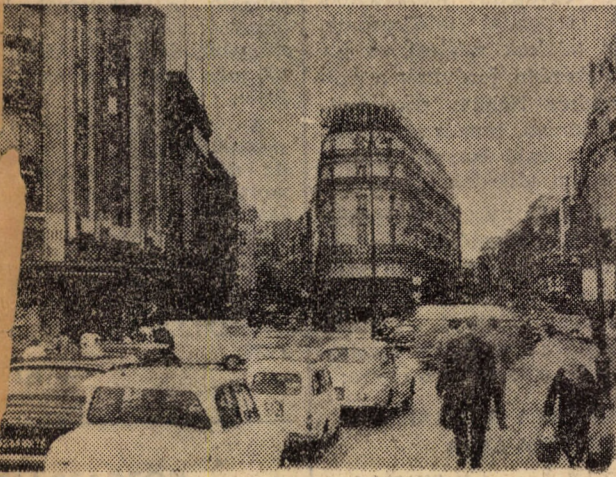
S a hierarchia itt a villamoson szigorúbb, mint a hűbéri garádics. Mégis, az élet csupa szentségtörés. Megtörténhet, uram bocsá' megtörténik, hogy a diák zavartan billeg egyik lábáról a mások lábára. S épp egy tanuló előtt! Am ilyesmi csak akkor fordul elő, ha a diák képen a báva vigyor kétnapos szakállban pompázik. A tanuló pedig túsarkakon tipeg az iskolába...

A diákok villamosa új, büszke masina. Oka van a büszkeségre, a többi koci belesötét-sárgul, ha rádondol szépvonalú karosszékjára. O ilyenkor legfeljebb csuklik. Olyan csuklós fajta. A világért sem csörömpölne. Amióta a KRESZ tiltja csak „álmában csönget egy picit”.

Ha jó a kedve, nekilődül, s a megállóban nagyokat szusszan. Bezzeg ha balkerekkel ébred, úgy tűnik hármat gurul hátra, míg egyet előre. Széthordja utasait. Jut belőlük a Gólyavárba, a Stoczek utca tájékára, vagy a Duma innenső partjára.

Minden reggel közlekedik Eszerint nem rajta múlik...

TORMA IMRE

Izeltő a Samaritaine-áruház előtti autóforgalomból

Ami a névváltozás mögött van

1963 szeptember elsejétől a nemzetközi gazdasági és politikai kérdések tanszék világ-gazdasági tanszékké alakult át. Mit jelent a változás, mivel foglalkozik az új tárgy, milyen ismereteket nyújt nekünk hallgatóknak?

Felkerestük dr. Simai Mihály elvtársat, a tanszék új vezetőjét, adjon felvilágosítást, az új tárgyról, illetve a tanszék új terveiről.

A világgazdasági tanszék azokra az eredményekre építi munkáját, amelyeket a tanszéki kollektíva Haász elvtárs irányításával — aki tanszékünket másfél évtizeden át vezetett — elért. Nemcsak egyszerűen „átkeresztelésről” van szó, hanem arról, hogy a tanszék elnevezését tekintve is, hozzáigazodik az új feladatokhoz, az új tárgyhoz, amelyet a tanévvel kezdve az egyetem oktat. Most az új igényeknek megfelelően a világgazdaság átfogó problémáiról igyekszünk képet adni, amellyel, hogy annak egyes „részeit”, „tagjait” is megismerjük. Új az is, hogy eddigi kutatásaink körén túl, amely lényegében a tőkés országokra vonatkozott, megkezdjük a szocialista világgazdaság problémáinak oktatását. Ennek érdekében létrehozuk a tanszéken a „szocialista” csoportot, amelynek kizárólagos feladata lesz, hogy a szocialista országok kutatásával, azok főbb sajátosságaival, illetve speciális politikai problémáival foglalkozzék.

Szükségessé vált új tananyag kidolgozása is, mely továbbfejlesztést jelent a régihez képest. A most végrehajtott egyetemi reform megkívánja, hogy a hallgatók az eddiginél nagyobb mértékben és alaposabban ismerjék a nemzetközi gazdasági és politikai kapcsolatokat.

Mivel foglalkozik a tananyag, és a diákok melyik évfolyamon kerülnek kapcsolatba ezzel a tárggyal?

Délelőtti tagozaton negyed, esti és levelező tagozaton ötöd éven valamennyi szakon oktatjuk. A tananyag foglalkozik a tőkés világrendszer legáltalánosabb képeivel, a fejlett kapitalista országok viszonyaival, gazdasági, politikai helyzetével. Képet ad a gyengénfejlett országokról, azok gazdasági életében bekövetkezett strukturális változásokról, szerepükről a világgazdaságban és a nemzetközi politikában, a két rendszer gazdasági versenyéről stb. A tananyag keretében megismerkednek a szocialista világ fejlődésével, az egyes szocialista országokkal, sajátos gazdasági viszonyaikkal.

A hallgatók év végén vizsgálnak a tárgyból, évről-évre pedig aláírással érvényesítjük a félévet. A tanév folyamán speciálisminériumokat és kollégiumokat tartunk. Az előbbieken a hallgatók az általunk kiadott témából szakdolgozatot írnak.

Van-e lehetőség arra, hogy alsó évesek is bekapcsolódjanak a tanszék munkájába?

Természetesen van. Nagyon örülünk, ha második- és harmadéves hallgatók is érdeklődnek a tanszék munkája iránt és a tdk keretében foglalkoznak világgazdasági problémákkal.

Gegesi Kiss Eszter

Milyen bérletek kaphatók?...

Milyen kiemelkedő előadások lesznek? — kérdezem Réczey Pétertől, a KISZ-vb kultúrosztály közönségszervezőjétől.

Először az Egyetemi Színpad műsortervét emelném ki. Igen közkedvelt a Horizont című hangos folyóirat, melynek keretében havonként hétfő délután és este tartanak előadásokat. Az előadások témái változatosak. Zenei, irodalmi, képzőművészeti, sportjellegűek. Egy bérlet ára 32 Ft. Más előadás-sorozatokat is indít a Színpad. A filmesztikai előadásokon a magyar film történetével ismerkedhetnek meg a hallgatók. Megismélik a tavalyi sikeres versmondás művészete sorozatát, melyben legkiválóbb előadóművészeink szerepelnek. Általában az Egyetemi Színpad minden előadására tudunk jegyet biztosítani.

Igen nagy volt az érdeklődés az Opera és a Vígyszínház bérletei iránt. Előbbiből eddig 130, utóbbiból 100 fogyott el. Eddiginél lényegesen előnyösebben állíthatja össze mindenki hangverseny-programját. Ezt az egyetemi, főiskolai hangversenybérletek biztosítják. A bérleti előadások rendszeres estei hangversenyek lesznek. Minden sorozatban két oratórium is szerepel, így például Bach h-moll mise, Haydn Évszakok.

Meglepően kevesen jelent-

keztek a lengyel filmhétre, pedig a modern lengyel filmek világsikerűek: (Hamu és gyémánt, Mater Johanna, Kés a vízben). A Filmmúzeum is indít bérleti előadásokat, melyben egy-két modern, néhány nagy sikerű nyugati film, egy-két régi szovjet film és esetenként régebbi kabaré- vagy bábfilm kerül bemutatásra.

Azok számára, akik nem vettek bérletet, milyen lehetőséget biztosít a kultúrosztály?

Rendszeresíteni szeretnénk minden hónapban egy-egy széles körű szervezés az érdekesebb előadásokra. Így október 17-re Dürrenmatt: V. Frank, november 13-ra Thurzó Gábor: Hátsó ajtó c. darabjára. Utóbbi mai témájú, modern mondanivalójú. Később a Vígyszínházban az Amerikai Elektra, a Madách Színházban Brecht: Simone Machard látomásai c. színművek megtekintését tervezzük. Rendszeresítjük a programok, prospektusok sokszorosítását, így könnyebben figyelemmel kísérhetik a hallgatók a meghirdetett előadásokat. Nincs olyan előadás, melyre, ha igény van, ne lehetne a látogatást megszervezni.

Felhívásként szeretném megjegyezni, nagyon kérünk minden csoportot, időben jelentse be igényét, mert csak így tudunk jegyet biztosítani.

Nádor Zsuzsa

Hogyan tanuljunk?

A középiskolában néhány-szor elhangzott tanárainktól a figyelmeztetés: „ez mind semmi! Majd, aki egyetemre megy, meglátja, mit jelent tanulni!” És most itt vagyunk. Sokan fogadjuk: tanulni fogunk, hogy ne érjen bennünket kellemetlen meglepetés. Tanulni, de hogyan? Középiskolás korunkban jóformán semmit nem tudtunk meg az egyetemi tanulás módszereiről. Talán csak annyit, hogy sokat le-

het foglani, de azután jön a vizsgaidőszak és mindenki belebetegszik a tanulásba. Ez nem valami biztató kilátás.

Magam is elsős vagyok ugyan, de bavalom, gyakran foglalkoztam e kérdéssel, így hát, remélve, hogy a felsősök is hallgatják majd szavukat, szeretném indításképpen néhány gondolatot felvetni.

A középiskolás módszer nyilvánvalóan nem megfelelő az egyetemen. Az előadások anyagának napenkénti bema-golása járhatatlan út. Ki kell alakítanunk egy racionálisabb tanulási módot. Elképzelésem a következő:

1. Lehetőleg látogassuk az előadásokat. Ha jelen vagyunk, egyszer halljuk az anyagot és igyekszünk megérteni, ezáltal könnyebb meg-tanulni.

2. Készítsünk jegyzetet. A jegyzetelés módszere ószintén szövevényes nem sok tanácsot tudok adni. Kíváncsi lennék a tanórok véleményére, melyik a jobb módszer: mindent leírni, vagy csak a legfontosabbakat. Az előadásokon készített jegyzetekből mindenesetre könnyebben lehet felkészülni.

3. A tulajdonképpeni tanulás, a pontos rögzítés a vizsgaidőszakra marad. Akkor azonban már valamennyire ismerni kell a tananyagot. Az olvasmány — legyen bár kötelező vagy ajánlott — elősegíti az anyag rögzítését, tehát fontos, de ez sem maradhat a vizsgaidőszakra. Ezért ajánlatos az évközi „szabad” vagy esetleg „lógós” délutánokat a könyvtárban tölteni és olvasgatni. Sok munkát takarítunk meg, ha az olvasmányokból is készítsünk jegyzeteket.

Hát így látom ezeket a kérdéseket, de szeretném azok véleményét, tapasztalatait is hallani, akik már sikeresen végigküzdöttek néhány vizsgaidőszakra.

Fery Sarolta

Talalós kérdés

Hogyan lehet megtalálni egyetemünkön azokat az oktatásokat, akiknek a szobája a tájában nincs névtábla?

—tin—

Tizen kettőn szervezett, jól sikerült kirándulást talán még nem is jegyeztél fel a közzéadás króniká. Idézzük hát fel a kellemesen eltöltött sárnapot.

8.56

Ekkor indult vonatunk, a Déli-pályaudvarról. Néhány közgazdász sajnálatára, pontosan. Az egyik társaság például, miután elhelyezte keveske csomagját a kocsihoz, leszállt megreggelizni. Visszatérve már csak a vonat „távtáti képe” tárult eléjük. Sebaj. Tabiba ültek, hogy majd Kelenföldön

utól érjenek bennünket. El is érték — a következő vonatot.

Préselt közgazdászok

Mivel, külön a mi részünkre foglalt kocsihoz utaztunk, a

túlszűfoltóságért m okolhattunk. Amió vonat befutott S várra, szinte önzöld fel a kocsihoz, az a lakon...

Székesfehérvár elfoglalása

Amikor az állomásról eláultunk, a benszűlötték ijed nézték tekintélyes kis had regünket. Meggyőződésben ró hogy egyikünk sincs felfegy rezve, kissé megnyugodtak, óvatosságból inkább az ut tulsó felén közlekedtek.

Hol a kiállítás?

A társaság jó erőben lehetett, mert csak akkor kezdte a csoportban néhányan érdek lődni a kiállítás helye irán amikor végtelennek tűnő gya loglásunkban feltűnede Székesfehérvár tulsó felénél, szántóföldek. A vezérközgaz dászoktól elszakadt tömeg most már sokkal figyelmesebben haladva megtalálta a Csontváry képeket rejtő épületet.

Korántsem volt olyan ki halt, mint azt a város szélén feltételeztük.

Felvilágosítás

A Csók István Galéria előtt jókora üres medence áll. Beillene kisebb fajta úszome dencének is. Odafordultunk egy ruházata alapján bennszűlöttnek itélt 10 év körüli kisfiúhoz és megkérdeztük:

- Mondd csak, nem tudod, mi ez itt?
- Gödör — hangzott a tömör válasz.
- Azt látjuk, de milyen gödör? Víz, szokott benne lenni?
- Nem.
- Hát?
- Halak.

Csontváry képei

Művészeti kérdésekben még dög mindenki amatőr ó dónak érzi magát. E sor írója lemond arról a nemhi talos babérról, és szubjekt véleményét a nyilvános vit elől mélyen eltítkolván, Csont váry művészetének értékelés a szakértőkre bizza.

A napóra

Bár címképünk is ezt ábrázolja, érdemes megemlíteni, mert egyszerű látványt nyújt. Közli velünk az év minden napján, hogy Székesfehérváron éppen milyen hónap, hányadik napján, hányadik órájában és hányadik percében vagyunk. Csak a számlapja lehetett volna egy kicsit függőlegesebb irányba állítva.

A Bory vár

Ismét egy vitatéma. Moga az építés ténye, a megoldás módja igazán elismerésre méltó. Hogy aztán a polihisztor műhelyében készült festmények, szobrok, „tersek” hány százaléka képvisel művészi értéket, ezt döntse el a hozzáértőbb emberek. Csoportunk egyik tagja, akinek ereiben igazi közgazdász vér folyik, tömören csak ennyit jegyzett meg: „Ügyességét és energiáját okosabb dolgokra is felhasználhatta volna”.

Hazafelé

Kezdetben vala a „hely” és a „jöködv”. A Velencei tónál felszállt a vikendről hazagyökör pesti tömeg. A hely elfogyott, de a préselődés ettől még nem szűnt meg a jókedv.

A Déli-pályaudvar előtt szétszéledt vidám csapatunk. Az újságáros a frissen nyomott Hétfői Híreket kínálta. Odamentünk, vettünk egyet, s amikor a villamoson fellapoztuk, szemünk egy cikkre tapadt mereven: OKTÓBERBEN CSONTVÁRY-KIÁLLÍTÁS BUDAPESTEN.

— KI —

VOCELOVA 3. PRAHA 2. CSEHSZLOVÁKIA

Brüll Mária

KÖZGAZDÁSZ 3

Csontváry-kiállítás Székesfehérváron

Félévszázados közöny és meg nem értés után, úgy látszik, közönséget talál Csontváry művészete. Mintha egyik képének „tartalma” volna valóra, a „Libanoni cédrus”-hoz az emberek százai látogatnak el. A fa maga a művész, a szárad magányos, mellőzött, kinevetett festőzsenije. A cédrus büszkén és egyedül áll, nem külső vihar tépi ágait, hanem valami titokzatos belső szél. Mindössze néhány madár talál otthont a fán, az emberek kicsik, eltörpülnek, lényegtelennek válnak a cédrus méretei mellett. Csontváry mindenekelőtt önmaga kifejezője, akár a Tarpatak völgyét, akár a názáreti Mária-kutat festi. A szemlélőre először képeinek monumentális méretei hatnak. Az arányok és perspektívák olyan lenyűgözőek, hogy szinte életnagyságúnak érezzük ezeket a festményeit. S a csodálatos méretű tájképeken minden kő, minden épületem a legaprólékosabban kidolgozott, ugyanakkor az emberek majdnem hogy elnagyoltak. A jelkép kézenfekvő. Képeinek szuggesztivitása — szinte kényszerítő erővel hat — talán káprázatos éles kontúros színskálájában rejlik. Ez a szuggesztivitás teszi lényegtelennek azt, hogy egy lónak három lába, az egyik embernek négy uja van. S a látszólagos ellentmondásokat tovább sorolhatnánk.

Hivatásos műtörténészek mindegyik Csontváry-megoldást megindokolják és kiderül, hogy a kép kompozíciója szempontjából miért jó így, miért lenne rossz úgy. De a legfontosabb az, hogy a kép így, ahogy van, így hat realitáson, valószerűen. A természetet festi, de a kép a legfontosabb; az ihlető — akár a táj, akár az emberek — esetleges, egyszeri. A lényeges a művész: Csontváry. De szubjektív festői szemlélete ellenére tökéletesen ábrázolja a valóság mozzanatait. Már említett képén — Mária-kútja Názáretben —, mintha filmkockákat látnánk, annyira elevenen hat az a jelenet, amelyben az egyik asszony megtölti korsóját az élet vízzel, a másik fejére teszi, a harmadik lép egyet és így tovább, míg végül a korsó megbillen és leesik. Mindez egy darab vásznon. Előtűnk a mozdulatlanágukban mozdulnak meg az alakok. Színáradata talán két másik nagy mesterre emlékeztet. Van Goghra és Gauguinra. Művészete egyedül, egészen sajátos. Közömbösen nem lehet szemlélni, csak vitatkozni róla.

A nagy sikerű brüsszeli kiállítás anyagát nem kisebb sikerrel állították ki Székesfehérváron. S mint a Hétfői Hírek közölte, októberben végre a budapestiek is láthatják a Csontváry-tárlatot a Szépművészeti Múzeumban.

—tin—

Hozzászólás a vizsgajelentkezésekről indított vitacikkünkhöz

Mindig szívesen olvassuk egyetemünk lapját, a „Közgazdász”-t, és főképp akkor, ha olyan problémákat is felvet, amelyeket mi, esti hallgatók is magunkénak érzünk. Így van ez a legutóbbi számban megjelent, a vizsgára való jelentkezésről szóló vitaindító cikkkel is. Régi sérelme és panasza az esti hallgatóknak a vizsgára való jelentkezés mai rendszere.

A cikkben említett problémák az esti hallgatóknál még fokozottabb mértékben jelentkeznek, mint a nappali vagy a levelező hallgatóknál. Mi, esti hallgatók úgy érezzük, hogy a vizsgára való jelentkezés mai rendszere mellett a többi hallgatókkal szemben lényegesen hátrányosabb helyzetben vagyunk, mert a vizsgára való jelentkezés sorrendjében először jön a nappali, majd a levelező tagozat, és legutolsó sorban jelentkezhetünk mi, esti hallgatók. Ebből következően, hogy mire a jelentkezés sorrendje ránk kerül, már csak azokra a napokra fogadnak, ahol még maradt szabad hely a nappali és a levelező hallgatók jelentkezése után. Hiába megyünk a tanszékerekre az első jelentkezési nap reggel 8 órára.

Mi, esti hallgatók még abból a szempontból is hátrányos helyzetben vagyunk, hogy munkánktól sem függetleníthetjük magunkat. Hiába próbáljuk összehangolni munkánkat a vizsgaidőpontokkal és állítjuk össze saját

vizsgarendünket. A jelentkezést a tanszék nem fogadják el az általunk kiválasztott napokra, mivel azok a napok már beteltek. Új időpontokat kell keresni, ami a legtöbb esetben nem szerencsés, és többször előfordult, egy esti hallgatónak egy napra olykor két vizsga is esett, vagy jobbik esetben egymást követő napokra estek vizsgáik.

Ezen tények nagyban befolyásolják a vizsgaeredményeket is, mivel egy esti hallgatónak a munkája is akadályozhatja a vizsgára való jó felkészülést, ha nem az általa kiválasztott időben vizsgázhat. A nehézségek különösképpen az I. félévi (januári) vizsgaszakban jelentkeznek. Mivel az esti hallgatók nagy része olyan munkakörben dolgozik, ahol munkájára éppen januárban, az évvégi zárlati munkák miatt, a vállalatnak is nagy szüksége van, vizsgaidőpontjait ennek megfelelően kell elhelyeznie. Így nekünk esti hallgatóknak a vizsgaidőszak izgalmai már a jelentkezés kezdetén kezdődnek, hogy sikerül-e az általunk kiválasztott napra jelentkezni.

Reméljük, hogy a vizsgára való jelentkezés mai rendszerén lehet változtatni, hogy maga a jelentkezés is ne legyen ilyen nagy gondja a hallgatóknak.

Körmeny Lajos,
III. év, ipari szakos
esti hallgató.

Néhány szót az új ösztöndíjrendeletéről

Nincs szándékomban a kiadott ösztöndíjrendeletet bírálni, mert az egészében a hallgatók érdekeit képviseli. Csak egy részletkérdésről óhajtok néhány szót szólni. Ez pedig a kategorizálással van összefüggésben.

Attól függetlenül, hogy a hallgatókra, nézve kedvező az a tény, hogy túlnyomórészt az első, tehát 800 forintot aluli kategóriába tartoznak, túlságosan tágnak tartom az első kategóriát. (Bár ilyen probléma a második és a harmadik kategóriánál is fennáll, csak nem olyan élesen.) Mivel az első kategóriába tartozik minden olyan hallgató, ahol a család egy főre eső jövedelme nem haladja meg a 800 forintot, komoly különbségek vannak azonos kategóriába tartozó jövedelemnagyságok között. Van olyan családok, ahol az

egy főre eső jövedelem 200-300 Ft között mozog (például, ahol egy-két kiskorú testvér mellett csak egy kereső szülő van, illetve a szülők idősebbek, vagy alacsony nyugdíjjal rendelkeznek). Ha ezt olyan 3 tagú családhoz hasonlítjuk, ahol az összjövedelem eléri a 2300-2400 forintot, akkor szembeötlő különbséget láthatunk — ugyanazon a kategórián belül.

Ez az összehasonlítás szelőséges esetekre vonatkozik, de elég sok olyan hallgató van, ahol a szülők igen alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Javaslom, hogy a KISZ-szervezet a dékáni hivatalokkal egyetértésben a szociális segélyek, illetve rendkívüli szociális segélyek juttatásánál az említett tényeket fokozottabban vegye figyelembe.

Egy hallgató

Örömmel írunk róla

K. F. elsőéves hallgató a Dimitrov téri telefonfülkéből telefonált, és ott felejtette táskáját. Pár perc múlva visszatért, de addig a táská már eltűnt. Néhány napig még reménykedett, hogy visszahozza a megtaláló, hiszen benne volt minden igazolványa, jegyzetei.

Azután elment még néhány

Kedves ismeretlen Feri!

Kérlek, hogy ha máskor telefonálsz, ne hagyd a telefonfülkében táskádat, mert nem mindenki küldi vissza.

Elovasztam jegyzeteidet, mivel érdekelt. A dobozt is felnyitottam, ami a táskában volt. Itt van a tolladat használatom levélírára.

Ne haragudj, hogy tegezlek, hisz nem vagy olyan öreg hozzám képest. Két évvel fiatalabb vagyok. Ja, a filmeket nem bontottam ki, nehogy fényt kapjanak. Remélem, semmi sem tűnt el a táskából. Igazán klassz a noteszed.

Üdvözlök: Kati

Moziműsor helyett

OLASZ FILM

Fehér fal előtt fekete kombinés hölgy. Fekete kombinés hölgy mögött fehér fal. A nő mozdulatlanul áll, majd a szél szemébe fújja fekete haját. A nő fiatal és szép.

Fekete fal előtt fehér kombinés hölgy. Jobbra új hullám és némi napsütés. A nő öreg és kevésbé szép.

A fehér fal előtt megjelenik a Férfi. (Lehetőleg Mastroianni, esetleg de Sica.) Látja a két nőt. Arcán rángas vonul végig, majd némán eltűnik.

Az egyik nő sír. A másik nő pedig sír. A fiatal odamegy az öreghez, könnyedén végigsimítja arcát.

Az öreg nő, a fiatal nő, és a Férfi (lehetőleg Mastroianni, esetleg de Sica), frakkban és estélyi ruhában állnak a medence szélén. A férfi és a fiatal nő beleugrik a vízbe.

Az öreg nő felmegy erőkezénállásba, majd vetkőzni kezd. Közben hidat, mérleget, kelepert és némi botrányt csinál.

A szél szomorúan fúj két levelet. Az öreg hölgyön már csak egy ápolatlan bokafix van. A kép lassan távolodik. Az egész nóből csak a bokafix látszik már.

SZOVJET FILM

Katyusa megkérdezi Jegorovot:

— Szeretsz még, Jeguskám? Jegorov egy bús-borongós és csodálatosan szép manysi népdalra kezd, amely a jó és a rossz örök küzdelméről szól. A muzsika hevében a lány és a fiú keze már-már szinte egymáshoz ér, amikor Jegorov földhöz vágja a gitárt.

— Apuskám, jajj, mi történt? — kérdi megrebbenne Katyusa.

— A kolhoz! — kiált a fiú és már rohan is.

A kolhozgyűlésen az elnök beszédet mond. A szárazság miatt csak kilenc és fél méterre nőtt meg a kukorica. Sürgősen cselekedni kell, mert különben kukorica nélkül maradnak a hős olajbányászok.

Jegorov sürgősen cselekszik. Hazarohan Katyusához,

elmondja a szörnyű hírt. A lány elsírja magát, majd elhatározza, hogy közösen fognak öntözni.

Közösen öntöznek. Az égen darvak szállnak, a föld pedig boldogan szívja magába azt a jó kis H₂O-t.

Végül a tajgát, a tundrát és a lombhullatók övét látjuk és a vidám kolhoztúkat és kolhozlányokat a kézben énekelnek.

AMERIKAI FILM

A csatamezőn négymillió ötszázharcos és valamivel több ló áll. A nap sugara megtörlik a király bíborruháján. Az apródok tiszta pirosba, a lovak tiszta feketébe öltöztek. A király jeit ad a csatára. De ez a király nem az igazi király. Ez a király hamis király, ez a király trónbitorló.

Megszólalnak a tanfárok. Húszezer szírtisas emelkedik a levegőbe, jelezvén a harc kezdetét. A trónbitorló király alatt toporzékol, nyerit, valamint beget a ló.

Az igazi király, a kis XXXLX és feledik Eduard nagyon izgatott. Négyhetes, és ez lesz az első igazán nagy rangadó jellegű csatája. A kicsi alatt szintén toporzékol a ló, de egy jól sikerült rugással elhallgattatja.

Rohamra indul a két csapat. Már két álló nap és két álló éjszaka rohannak egymás felé a lovasok, de még nem érték el egymást. A kisdud király csapata sokkal gyengébb, mindössze kétféle elsőrangú vitézt számol.

A kisdud királyt körülzárták a porosz lovak. Két lovasszerezzel, egy páncélos hadosztállal, a fél világgal és néhány hiénával küzd a gyermekkirály egymaga. Egyetlen fegyvere cuclija, melyet még királyi nagynénjétől, lady Miltontól kapott ajándékba bérmlására.

A négyhetes gyerekkirálynak levágják a fejét, két karját, testét pedig törbe csalják az árulók. A jóságos istálló-mester segítségével azonban visszanyeri már-már elvesztettnek hitt létezését.

Lapzártakor érkezett: A csata még dúl, de a gyermekkirály döntőbe jutása már biztosra vehető.

— prager —

PANASZ nyelvtanulás ügyében

A felvételi vizsgán — mint ilyen helyen általában — rengeteg úrlapot kellett kitölteni. Az egyik arról érdeklődött, hogy hol, mikor és miért születtem, a másikat az érdekelte, hogy mely dalárdának voltam tagja. De volt olyan úrlap is, mely kizárólag a szellemi, pontosabban a nyelvtudásom — illetve nem tudásom — kivizsgálására készült.

Komolyabbra fordítva a szót: felsorolták ott a jelentősebb keleti és nyugati nyelveket és többek között arra kellett válaszolni, hogy az orosz nyelv mellett milyen más nyelveket szeretnék tanulni kötelező jelleggel. Természetesen a németet választottam, hiszen érettségiztem is belőle.

Ezekután mondanom sem kell, mennyire meglepődtem, amikor beiratkozáskor az iparkarnak csak orosz nyelvet

volt az órarendjében. Sebah — gondoltam —, ami nem megy kötelezően, az majd megy fakultatíve. Csalódtam. A nyelvi hirdetőtábla zordan közölte, hogy fakultatív nyelvre csak a felsőévesek jelentkezhetnek.

Hiába minden. A nyelvtanfolyamok mindenütt megindultak, legfeljebb félévkor tudunk valamelyikbe bekapcsolódni. S félév kiesés nyelvtanulásnál bizony nagy veszteség. Nem lett volna jobb, ha azon a bizonyos úrlapon mindjárt azt is közlik, zárójelben, hogy melyik karra mi vonatkozik? A felvételi értesítők kézhez vétele után lett volna bőven időnk elintézni ezt a problémát.

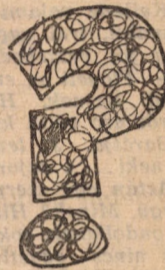
A helyes kezdeményezésből létrejött német nyelvi kör nem pótolja a rendszeres nyelvtanítást, csupán a gyakorlaton segít... Emese Hildikó

GÓLYABÁL

Egyetemünk gólyabáljai évről évre népszerűbbek lesznek. Sőt a népszerűség megnyilvánulási formái is fejlődnek. Régebben a bálzó tömegei között a legjobban az érdeklődést — legutóbb már a résztvevő közgazdászok száma is erről beszélt. A mellékelt karikatúrasorozatból persze kiderül, hogy a másodikévesek feltűnően kevesen voltak. Ha figyelembe vesszük, hogy az elsők is többen lehettek volna, akkor kiderül, hogy a gólyaállapothoz legközelebb levő két évfolyam maradt inkább távol. Ime! A gólyának rendezett bálon és műsoron éppen a „fiatalok” hiányának, és eljönnek az „öregok”. — Hasonlóképpen a motoros játékvasthoz, ami gyerekeknek készült, és a felnőttek találnak benne több örömet.

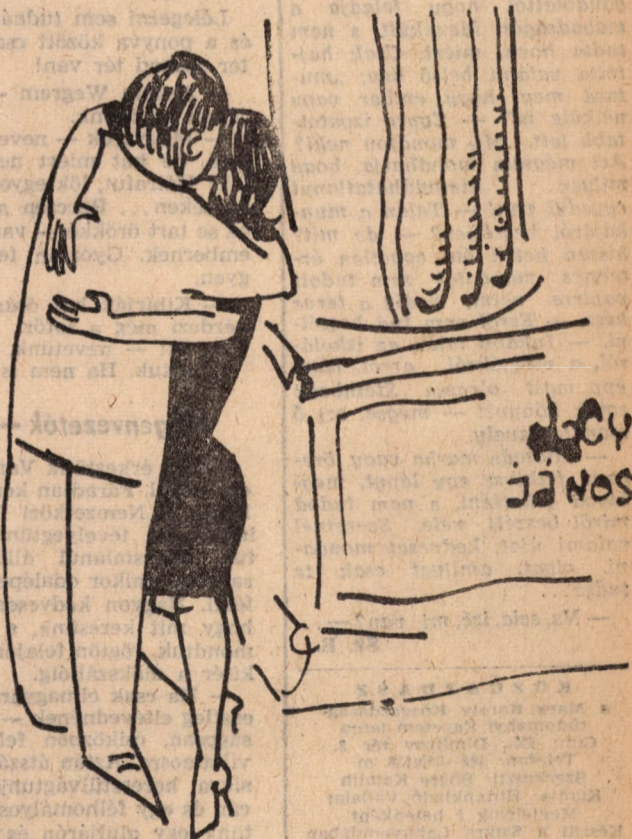
2. másodikévesek ...

Újdonság volt a klubhelyiség védett területté nyilvánítása. Egyesek bosszankodtak rajta, mi örültünk neki. A klubból való kiltás révén felszabadult energia mégsem veszett el, részben szétáradt az aulában, részben átalakult magyagos ihajcsuhajj — a dühhángokban.

Az örök mottó: „Te nemes lelki közgazdász diák, becsüld meg szívesen azt az oktatódat, aki eljött, s a tömegben magányosan köszönt, mert kollégáival ellentétben, a közgazdász bált sajátjának érezte.”

GÓLYAAVATÁS

...rad az ember

A büfépult belülről nézve

... ahogy egyesek elképzelik

Kosárlabda

A kosárlabda NB II-ben folytatódott a bajnoki mérkőzések. Egyetemünk férfi csapata soron következő mérkőzését Egerben játszotta. A csapattal tartott ezúttal Molnár Sanyi „bácsi” a Testnevelési Tanszék vezetője és Kamuti Laci, aki ezúttal drukkolói minőségben mutatkozott be — nagyszerűen.

Köszönet: Egy.—Egri HSC 66:56 (32:24)

A villanyfényes mérkőzés

KÁVÉ

Unott magabiztossággal rágyújt egy cigarettára, s issza a délutáni kávéját. Nyugodt, kiegyensúlyozott embernek látszik — nem tudni róla tisztviselő, diák, segédmunkás... Fizet, s nekivág az utcának. Nincs kedve hazamenni. Otthon a szokásos kártyaparti, kis családi pletykák, vacsora. Unja ezt, s dühös magára. — Miért? — mert valami másra vágyik, többre, értelmesebbre. Ballag az utcán, s fejében kavarnak a gondolatok; novella-téma, néhány verssor. Kellene valami értelmeset csinálni, írni vagy legalább egy jót veszekedni, de kivel? — Figyeli az embereket. Mind sietnek. Hirtelen egy ismerős arc válik ki a tömegből. Barátja. Jó lenne elmondani neki... s vajon megértené? Aztán egy szervusszal továbbmegy. Minek? Hisz ő is siet. — Gondolkozik, sok ismerős közt nincs egyetlen jó barátja sem, aki bizna benne, s elhinné azt, hogy belőle értékes ember is lehet, tanár, szociológus, esetleg író. Telefonszámok jutnak eszébe, rég elfelejtett ismerősök. Keresgél köztük, próbálja felidézni hangjukat, arcukat, emlékiüket. — Régen, talán egy éve lehetett, de akkor még nem is gondolt az írásra valaki megkérdezte tőle: Miért nem írsz? — Hitt benne egy ember. Akkor bosszantotta, kicsinek, butának érezte magát mellette. Menekült. Egyedül lenni, ez volt minden vágya. S ez sikerült is. — Irni kéne — Lassan ballag tovább. Körülötte neonok, az utca forgataga nem tudja lekötöni. Minden kopogó tüsszerek, magasra tűzött konty, kedves mosoly az egyedülletét juttatja eszébe.

Telefonfülke. — Egy arc, s egy szám villan fel agyában. Gyorsan cselekszik, míg pillanatnyi hangulata tart. Remegő kézzel tárcsáz, s alig tud megszólalni, mikor hosszú másodpercek múlva jelentkezik az ismerős hang.

— Nincs kedved megnéni egy feketét? — s be sem várva az esetleges tapadó választ folytatja — mert most indulok a presszóba, ha van kedved, ott találkozhatunk. Mikor? mondjuk egy félóra múlva.

Már teszi is vissza a hallgatót, s rohan. Rohan, mint a többi a Körúton, siet, hogy el ne készen.

Hányszor volt már kezében a telefonkagyló, hogy hívja, a ceruza, hogy írjon neki, de soha nem tudta megtenni. Félt magától, a másiktól, s a gondolattól hogy feladja a szabadságát. Menekült, s nem tudta hova, miért. Csak hajtotta valami belső dac: „mutasd meg, hogy ember vagy nélküle is!” — Egyre izgatottabb lett. Mi, mondjon neki? Azt mégsem mondhatja, hogy milyen kimondhatatlanul egyedül van! — Talán a munkájáról beszéljen? — de mit? hiszen hetek óta egyetlen értelmes mondatot sem tudott papírra vetni, pedig a terve kész. — Erről nem tud beszélni. — Inkább talán az iskoláról, a vizsgákról, arról, hogy épp most olvassa Steinbeck egyik könyvét — mégse, ezt ő mondta tavaly.

— Micsoda marha vagy, öregem, felhívsz egy lányt, meghívod feketézní, s nem tudod miről beszélni. Szeretnél valami újat, kedveset mondani, olyat, amelyet csak te tudsz...

— Na, szia, izé, mi van? — ... Sz. E.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Megjelenik 2 hetenként
Készül a Szikra Lapnyomdában

6 KÖZGAZDÁSZ

jó játékos s csapatunk győzelmi eredményezte. A csapat összeállítása:

Frenreisz (13), Szepes — Lutter (14) — Sörös (9), Gombocz (14).

Csere: Botlik (2), Puskás (12), Csányi, Bartha (2).

Az első féldőben zóna-zóna elleni játék folyt, s ez nekünk ment jobban. Frenreisz és Sörös távoli dobásaival 8 pontos vezetkezés jutottunk. A II. féldő kiegyensúlyozott játékhoz hozott. A mérkőzés befejezése előtt 5 perccel ellenfelünk egymás után négyszer a fáradt védelmünket leindította. Az eredmény 45:44-re változott. Bekövetkezett a „kritikus 5 perc”. A szorongató helyzetet Gombocz távoli, majd közeli dobásai oldották meg.

Jók: Frenreisz, Gombocz, Puskás.

„Féldős csapat” — mondta a játékvezető a VTSK elleni mérkőzés után csoportunkról. Ezt — ha bosszankodva — nekünk is el kellett ismerünk. Csak egy féldőn keresztül voltunk egyenlő ellenfelei a VTSK-nak.

VTSK—Közp. Egy.: 77:64 (30:28)

A csapat összeállítása: Szepes (2), Frenreisz (26) — Lutter (10) — Sörös (8), Puskás (13). Csere: Bartha, Botlik (3), Kusztos, Csányi, Szalacsi (2).

A VTSK csapata a legesélyesebb jelenleg arra, hogy csoportunkból bejut az NB I-be. Egyrészt ezért, másrészt pedig az eddigi szoros mérkőzések miatt most győzni szeretnénk volna. Egy féldőn keresztül, úgy látszott, hogy sikerül. A játék színvonalas, ötletes, s izgalmas volt. A második féldőben azonban...

Frenreisz, Frenreisz és más senki. Sem a kulcs emberek, sem a cserejátékosok nem tudták megismételni első féldőjei jó teljesítményüket...

Jók: Frenreisz, Sörös.

Magyarai Sándor

A szerző e művét a neokolonialista eszmék ismertetésének és bírálatainak szentelte. Megmutatja és sokoldalúan leleplezi, milyen kényszerű változások mentek keresztül a gyarmatosítás gyakorlati, s az imperialisták politikai, társadalmi ideológiájának kialakítását, s az imperialisták politikai, társadalmi ideológiájának kialakítását, s az imperialisták politikai, társadalmi ideológiájának kialakítását...

Egyetemi könyvespolc

Brutenc, K. N.

A jelenlegi kolonializmus ideológiája ellen

Könyvtári száma: B 15 932

lonializmus” fő eszméi letéteményese az Egyesült Államok.

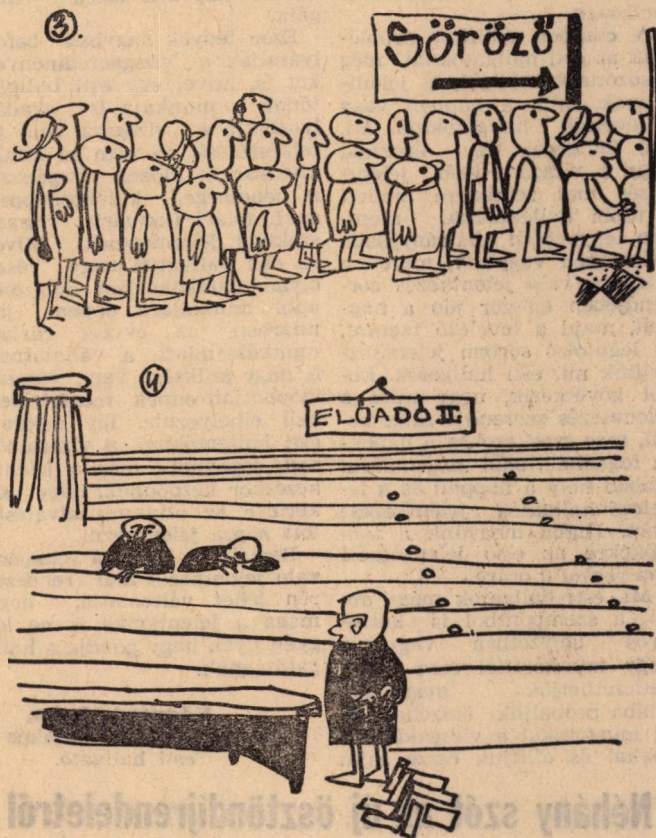
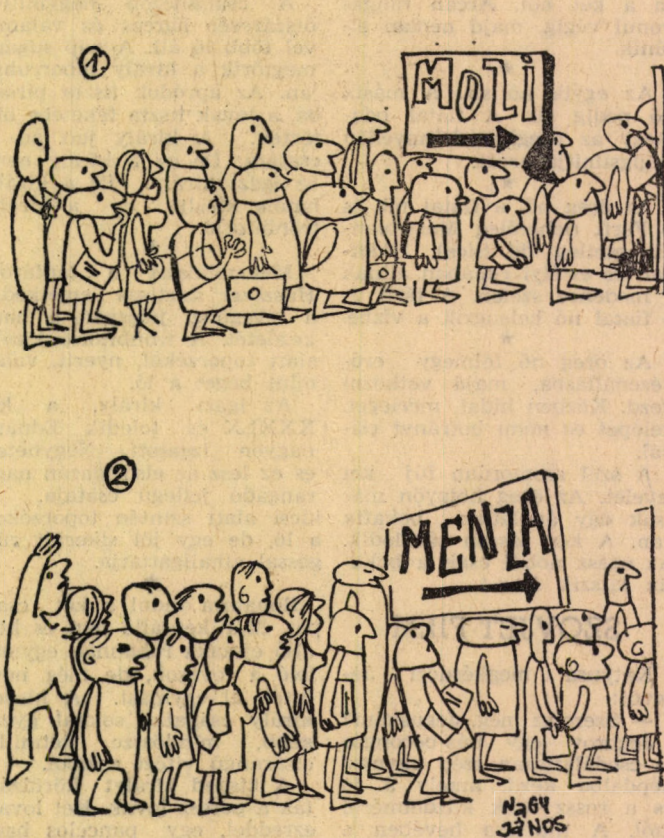
A második rész keretében a szerző képet ad a gyarmati államokban a nemzetek és a nacionalizmus létrejöttéről, szülői burzsoázis elméletéről. Mondanivalója főleg Ázsiára és Afrikára vonatkozik, mert ezeken a földrészekben voltak a legnagyobb kiterjedésű gyarmatbirtalmak.

A harmadik részben az e területen jelentkező nacionalizmus amerikai értékelését, illetve burzsoázis bírálatait ismerteti.

A negyedik részben a szerző a neokolonialisták nézeteit foglalja össze a keleti államok gazdasági fejlődéséről. Az amerikaiak, mint „jóakarató pártfogók” azt ajánlják az ázsiai és afrikai fiatal államoknak, hogy „lassan, de biztosan” iparosítsanak. Természetesen, a cél, ez országok gazdasági függésének konzerválása az imperialisták részéről, s így a kizsákmányolás lehetőségének további fenntartása.

A könyv ötödik fejezte a neokolonialista ideológiák antikommunista jellegét tárja fel sokoldalúan, rámutatva, hogy nemcsak a szorosan véve kommunista erők elleni eszközként szolgál az imperialisták fegyvertárában, de azon széles, antimperialista érzelmi tömegek elleni harci eszközül is, melyek eslekedni készek hazájuk politikai-gazdasági felszabadulásáért. Az imperialista törekvések azonban nem akadályozhatják meg a történelmi fejlődés menetét, a végén felett országokban sem. Ezekben a területeken is a kommunista az antimperialista küzdelem zászlóvivője, s ennek ténylet sokoldalúan mutatja be a mű.

OK ÉS OKOZAT

Sok mindenben utaztunk már. Vonaton, hajón, teherautón, buszon, Simcán, Warszáván, Volkswagenen, Diványon, asztalon, szekrényen — azonban csak most — Lengyelországban először.

A Krakko—Varsó országút elején egy rettenetesen nagy és rettenetesen megpakolt kocsi állt indulásra készen.

Odafutunk a vezetőhöz: négyen vagyunk, Varsóba szeretnénk menni.

Lehetetlen — mondja — különben nézzék csak meg, lehetetlen.

— Kis helyen meghúzódnánk — könyörgünk.

Lélegezni sem tudnának, a bútorok és a ponyva között csak tíz centiméter szabad tér van!

— Jestem Wegrem — mondja kínjában egyikünk.

— Magyarok — nevet szélesen a vezető, de hát miért nem ezzel kezdtek? Hátrafut, lök egyet a szekrényen, a széken... Reccsen a szék istenem, az se tart örökké — van már hely egy embernek. Gyorsan felmászunk. Négyen.

— Kibírják hat órán keresztül? — kérdezi még a sofőr.

— Ki! — nevetünk. Kibírtuk. Ha nem is nevetve.

Idegenvezetők — idegenek

Későn érkezünk Varsóba, fél tizenegy körül. Fáradtan keresgettük a térképen a Nemzetközi Diákszallót. Elindultunk, tévelyegtünk, nem találtuk, tanácstalanul álltunk egy utcasarkon, amikor odalépett hozzánk egy férfi. Nagyon kedvesen megkérdezte, hogy mit keresünk, s mikor megmondtuk, rögtön felajánlotta, hogy elkísér a diákszallóig.

— Ha csak elmegyáraznám az utat, esetleg eltévednének — mondta barátságosan, miközben felszálltunk egy villamosra. Aztán átszálltunk egy másikra, keresztülváltunk egy sötét utcán és egy félhomályos téren. Lementünk egy aluljárón és feljöttünk egy lépcsőn.

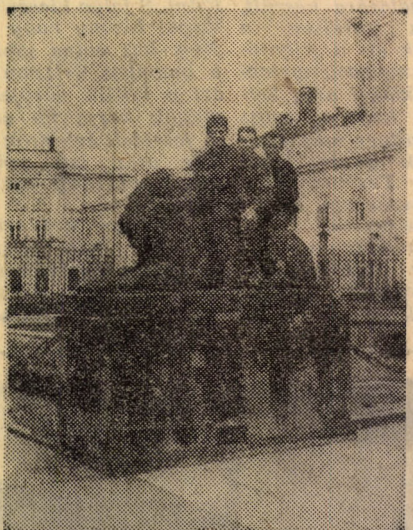
— Na, megérkeztünk — mondta kísérem, s mielőtt megköszönhetünk volna kedvességét már el is tűnt,

Körülnéztünk, és észrevettük, hogy a Hotel Bristol előtt állunk, a legnagyobb, a legdrágább varsói hotel előtt, éjjeli fél egykor, fáradtan, elcsigázva, erősen megfogyott pénzkészletünkkel a zsebünkben.

Mindebből pedig csak az tűnik ki, hogy a lengyel ember is ember, jó ember — és néha téved.

Nowe Miasto

Nagy, hatalmas, új, mai. Széles utak, óriási terek, parkok. Magas épületek monumentálisak, száguldó

Négy oroszlan

autók, csőrömpölő, villamosok. Zaj, a nagyváros zaja, fények, reklámok, kivilágított üzletek. És mégis hiányzik belőle valami. Krakko öreguras nyugalma, Oswiecim kisvárosi kedvessége, Sopot harsány vidámsága. Kicsit hivatalos, kicsit kimért, kicsit hideg. A Tudomány Palotája azért nagy élményt jelentett számunkra. A földszinten megvettük a kétzlotsy belépőt, beszálltunk a liftbe, és az szinte másodpercek alatt felrepített minket kétszáz méter magasba. Megálltunk,

de úgy éreztük mintha gyomrunk emelkedni akarna még egy darabig.

Pönről gyönyörű kilátás nyílik Varsóra. A felhők leheletnyi közelségben vannak már. A körfolyosón bábeli hangzavar. Az orosz, német, angol, francia, lengyel mondatokat azonban elnyomja a magyar. Beszélgetünk és csodálkozunk.

A Tudomány Palotáját — amely a Szovjetunió ajándéka — három év alatt építették fel. Magassága 230 m, térfogata 817 500 köbméter.

Az épületóriásban kapott elhelyezést a Lengyel Tudományok Akadémiája, a Varsói Egyetem több mint tíz kara, az UNESCO lengyel bizottsága, a PEN-klub.

Van itt három színház, három mozi, itt található a Technika Múzeuma. A toronyba 33 lift szállítja a látogatókat, amelyek száma 1961 végére már meghaladta a kétfélmilliót. És még lehetne sorolni a számokat, az ezreket, a tízezreket, milliókat.

Húszéves Óváros

Még aznap délután megnéztük az Óvárost. A Stare Miasto is fiatal tulajdonképpen. A második világháború alatt elpusztultak a régi épületek, a sok százéves műemlékek is, de ezeket az eredeti rajzok alapján a korabeli stílusnak megfelelően építették újjá. A név pedig maradt Stare Miasto.

Láttuk az Óváros főterét, a görög Szent János katedrális az utolsó mazowiecki hercegek sírjával, a barokk minden sajátosságát magán viselő Krasinski-palotát. Megcsodáltuk a Hadügyminisztérium előtt elterülő szép parkot és felültünk a bejáratot díszítő kőoroszlánra. Az órség egy pillanatra meglepődött, nem tudta, mit tegyen, aztán a katonák egy hátra arccal szemérmesen elfordultak addig, míg egy képet készítettünk magunkról.

Vadnyugat

Még otthon, Lengyelországot megjárt ismerőseink a lelkünkre kötötték, hogy feltétlenül nézzünk meg néhány western-filmot. Láttunk is egy-kettőt. Érdekesek voltak, bár témájuk általában nincs, nagyrítván pedig a következő.

Joe, a szegény tehénpásztor halálosan szereti a seriff szépséges lányát. A seriff halálosan szereti szépséges lányát, de még halálosabban szereti vagy száz szépséges tehénet.

Joe, valami különös ösztönytől (kaszásiker) vezéreltetve elhajtja a szépséges tehénetet és a szépséges seriff lányát. A seriff üldözi Joet.

Joe meg a seriff a kéznél levő és az előkeríthető embereket, állatokat lelövi, a falukat, amelyek esetleg még nem égnének, felgyújtja.

Végül csak Joe, a seriff, a szépsé-

ges seriff-lány és egy tehén marad életben az egész földkerekségen. Ott állnak egymással szemben, kezükben felhúzott pisztolyokkal, halálos ellenséglént, de aztán minden jóra fordul. Megölik egymást.

Egy kis hazai

Külföldön járva az ember általában örül annak, ha honfitársaival találkozhat, ha valami hazait lát. Nagyon jól esett látni szerte Lengyelországban az Ikarus-buszokat, az Orion-televíziókat, a magyar borokat, és — a kellemetlen cipővásárlási eset ellenére — a szebbnél szebb magyar cipőket. És jó érzés volt a Magyar Kultúrában olvasni a frissen érkezett kéthetes újságokat, megtudni belőlük, hogy mi történt Magyarországon még elutazásunk előtt.

A magyar követség előtt

De láttunk rengeteg olyan újságot, amelynek létezéséről otthon nem is tudtunk, és olyan magyar magazint, amilyent, azt hittük, mi nem is tudunk csinálni. Magyar exportcikkeket propagált ez az újság feltűnően, de nem hivalkodóan; színesen, érdekesen, izléselesen. Egy kicsit otthoni képeslapjainkra gondoltunk, aztán inkább ezt forgattuk tovább.

Voltunk követségünkön is. Hivatalból. Még otthon az Ibuszban mondták, hogy itt minden nehézség nélkül meghoszabbítják két hétre szóló útleveleinket.

Szó sem lehet róla — válaszolták kérésünkre a követségen.

Útleveleink épp aznap járt le. Mit tehetünk? Gyorsan csomagoltunk és máris indultunk...

Sopotba, a tengerpartra.

Práger László

(folytatjuk)